

GAZETA POMORSKA

10 GR.

Nr. 107 ABC

Wtorek, 9 maja 1939

Rok 2

Od tego sojuszu Europa nie zdrzy w posadach

Polityka demonstracji i metoda straszenia jako ostatnia deska ratunku Berlina wobec ostatnich niepowodzeń

Co niesie dzień polityczny?

Druty telegrafów, radio, prasa niemiecka roztrząbiły na cały świat wielki sukces polityki p. Ribbentropa:

Podpisanie układu wojskowego niemiecko-włoskiego w Mediolanie, a więc wzmocnienie sojuszu państw osi.

Tymczasem prawda jest gdzieś indziej. Po pierwsze sojusz wojskowy jeszcze został podpisany, a właściwie istniał już od dawna, więc nic nowego, a po drugie: ocena wartości tego sojuszu jest inna u partnera berlińskiego a całkiem różna u partnera włoskiego. Niby zgoda na całego a właściwie brak zgody poglądów.

Europa zatem nie zdrzy w posadach.

Nasuwa się pytanie: Jaki cel mają Niemcy w rozdmuchiwaniu mediolańskiego filrtu Ribbentrop—hr. Ciano? Na zewnątrz? Zastraszyć? Zaskoczyć? Ale kogo?

Te chwytły już nie biorą od czasu marcowych „sugestji” adresowanych do Polski, no i ostatnio po mowie min. Becka.

Więc cała historia spreparowana została na użytek wewnętrzny. Po tylu klęskach dyplomacji niemieckiej chce się pochwalić przed zmęczoną opinią niemiecką jakimś sukcesem, choćby pozorami sukcesu.

Już na tym miejscu omawialiśmy całą litanię tych klęsk i niepowodzeń. Powtarzać się nie będziemy.

Dla tym większego podkreślenia sukcesu, dla nadania uroczystej formy temu wszystkiemu, p. Ribbentrop w imieniu swego rządu zaprosił króla włoskiego do Berlina na dzień 28 maja, właśnie króla włoskiego, którego piękna, pełna umiaru i taktu niedawna pokojowa mowa tronowa spotkała się w całym świecie z ogromnym uznaniem.

PARADA ZWYCIĘSTWA, CZY... KLĘSKI?

Skoro propaganda niemiecka taki rozgłos nadaje owemu sojuszowi mediolańskiemu, to zapytać się godzi, dlaczego p. Ribbentrop do tego sojuszu wojskowego nie wciągnął Hiszpanii? Przecież możnaby przed narodem ogłosić jeszcze większy tryumf. Dlaczego pominięto tak wspaniałą okazję? Przecież już od dawna Hiszpania jedzie na osi z tyłu, na przyczepkę.

Ba, ale gen. Franco już się demobilizuje, odżegnywa się od złych zamiarów w stosun-

„Kiepski pomysł plebiscytu”

PARYŻ. Pismo francuskie „Petit Parisien” w artykule wstępnym stwierdza, że w Berlinie kampania prasowa antypolska w dalszym ciągu trwa i że w sprawie Gdańska prasa niemiecka rzuca kiepski pomysł plebiscytu. Zbyteczną jest rzeczą stwierdzać oświadcza „Petit Parisien”, że tego rodzaju pretensja jest absolutnie nie do obronienia. Rzesza Niemiecka z chwilą zaboru Czech straciła wszelkie moralne prawo operowania argumentem o odwoływaniu się do wypowiedzenia się samej ludności.

Wydaleni z pasa granicznego

Za prowokacyjną działalność zostali wysiedleni z pasa granicznego Luetta Fischer, Elżbieta Koerber i Karol Siebert, wszyscy z Nowych Janowic pow. grudziądzkiego.

Konfiskata „Gazety Gdańskiej”

Gdańskie władze policyjne skonfiskowały wczorajsze wydanie „Gazety Gdańskiej”. O powodach konfiskaty „Gazeta Gdańska” nie została powiadomiona.

ku do Francji, już i włoska ciężka artyleria załadowana jest na okręty i nawet nie czekając na paradę zwycięstwa, jaka ma się odbyć w Madrycie w dniu 15 maja — zdążyła do rodzinnych pieleszy.

Tedy paradę zwycięstwa będzie święcił sam gen. Franco w kółku rodzinnym i tro-

chę zaproszonych gości włoskich. W tym więc czasie, gdy w Madrycie będzie parada zwycięstwa, w Berlinie będą mieli powód do urzędzenia... żalobnej parady klęski.

Współczesne Niemcy uciekają przed prawdą. Prasa totalna zniekształca mowę min. Becka, odpowiedź polską na memorandum niemieckie podano w wygodnych wy-

(Ciąg dalszy na str. 2)

Pomorze subskrybowało ponad 22 miliony złotych

Według prowizorycznych obliczeń, Województwo Pomorskie subskrybowało na Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej ponad 22 miliony zł. Ostateczne wyniki raczej będą wyższe od sumy podanej tu przez nas.

Ponadto trzeba podkreślić, że szereg firm, posiadających swe przedsiębiorstwa na terenie Województwa Pomorskiego, subskrybowało w instytucjach centralnych, t. j. w Warszawie i Krakowie, około miliona zł.

Rzym zabiega o Jugosławię

Wizyta regenta Jugosławii we Włoszech

RZYM. Dziś przybywa do Włoch na kilkudniowy pobyt regent Jugosławii ks. Paweł wraz z małżonką. Księciu regentowi towarzyszy ponadto minister spraw zagranicznych Markowicz. Na dworcu w Rzymie gości jugosłowiańskich powita włoska para królewska oraz szef rządu Mussolini. Na cześć ks. Pawła i jego małżonki wydany będzie w Rzymie

szereg przyjęć, ponadto zaś przewidziany jest udział gości w wielkiej rewii włoskiej floty wojennej, jaka w końcu tygodnia odbędzie się w zatoce neapolitańskiej.

W czasie swego pobytu w Rzymie ksiądz regent Paweł będzie miał okazję omówienia z Mussolinim szeregu zagadnień politycznych, interesujących Włochy i Jugosławię.

Opinia włoska zaskoczona zapowiedzią sojuszu z Niemcami

RZYM. Zapowiedź formalnego sojuszu niemiecko-włoskiego była dla opinii włoskiej bardzo dużą niespodzianką. Na kilka godzin przed ogłoszeniem komunikatu o zamierzonym sojuszu, prasa włoska zapewniała, że zjazd w Mediolanie nie zakończy się żadnymi formalnymi ustaleniami. Dlatego też sądzi, że decyzja zapowiedzenia formalnego sojuszu powstała w ostatniej chwili i to pod naciskiem Berlina. Wskazuje na to również fakt przerwania w tym momencie rozmów w oczekiwaniu na instrukcję Mussoliniego.

Prasa włoska, zapewnia, że w tej

chwili nie grozi wojna ideologiczna i że wobec tego sojusz wojskowy niemiecko-włoski narazie nie jest aktualny. Czy jednakże prasa jest w tym wypadku miarodajna, nie sposób osądzić.

Koła rządowe zachowują jak najściślej dyskrecję. Trudno wobec tego ustalić czy komunikat mediolański jest manewrem dyplomatycznym, czy zapowiedzią poważniejszych posunięć.

Opinia włoska jest zdezorientowana i nie bardzo wie, co ma sądzić o zapowiedzi sojuszu militarnego z Niemcami.

Argument, który stracił na wadze moralnej

Głos francuski o W. M. Gdańsku

PARYŻ. Dziennik francuski „Epoque”, zamieszcza na czele numeru artykuł swego redaktora dyplomatycznego p. Rajmunda Cartier oświadcza, że deklaracja piątkowa wymysłem Traktatu Wersalskiego”. W artykule tym o charakterze historycznym p.

Cartier oświadcza, że deklaracja piątkowa min. Becka była ściśle zgodna z prawdą historyczną. Twórcą W. M. Gdańska nie był ani Clemenceau, ani prezydent Wilson, jak to sobie wyobrażają ludzie, nie znający historii, poprzedzającej r. 1918.

Król polski Kazimierz Jagiellończyk, wyrwawszy Gdańsk spod przemocy Krzyżaków, nadał mu statut, zawierający bardzo szeroką autonomię. Gdańsk rozkwitł pod opieką Polski i przez 3 i pół wieków podróżnicy, którzy zwiedzali Gdańsk, podziwiali jego bogactwo. P. Cartier kończy swój artykuł wskazaniem, że kanclerz Hitler próbuje domagać się dzisiaj Gdańska w imię woli jego ludności. Argument ten stracił całą swoją wagę moralną, gdy Hitler dokonał zaboru 8 milionów Czechów, którzy bynajmniej nie pragnęli stać się Niemcami. Niezależnie jednak od tego i tak argument ten nie rozwiązałby sprawy, ponieważ wola 300.000 ludzi nie jest dostateczną racją na to, aby dopuszczać do zagrożenia niepodległości narodu o 35 milionach ludności.

5 milionów żołnierzy może wystawić Rumunia

CZERNIOWCE. Wychodzące w Cluj (Siegmundgród) pismo „Tribuna” zamieściło statystykę, dotyczącą możliwości mobilizacyjnych Rumunii na wypadek wojny.

Według danych przytoczonych przez dziennik: Rumunia posiada w chwili obecnej 19 milionów 750.000 mieszkańców, w

tym 49 procent mężczyzn.

Liczba mężczyzn w wieku od 15 do 19 lat wynosi 1.200.000, w wieku od 20 do 44 — 3.300.000 i od 45 do 54 — 800.000. Razem może Rumunia zmobilizować 5 milionów 300.000 ludzi.

Marszałek osobiście dokona podziału pożyczki

WARSZAWA. Biuro prasowe generalnego komisarza Pożyczki Lotniczej komunikuje:

Zapowiedziane na dzień wczorajszy przemówienie Generalnego Komisarza Pożyczki gen. br. inż. Leona Berbeckiego przez radio nastąpi za parę dni. Generalny Komisarz wygłosi je dopiero po złożeniu szczegółowego meldunku p. Marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi, co nastąpi między 10-ym a 12-ym, po otrzymaniu z całego terenu wykazu kwot subskrypcyjnych.

Marszałek sam dokona podziału kwoty pożyczkowej na różne poszczególne działy lotnictwa.

14 maja przemówił Mussolini

RZYM. W nadchodzącą niedzielę Mussolini udaje się do Turynu, po czym w dniach następnych objedzie szereg innych miast w Piemontcie.

W sferach politycznych uchodzi już za rzecz pewną że w Turynie wygłosi Mussolini wielkie przemówienie poświęcone sytuacji międzynarodowej.

Układ włosko-niemiecki podpisany zostanie w czerwcu

RZYM. „Messagero” donosi, że tekst paktu włosko-niemieckiego o charakterze politycznym i wojskowym zostanie szybko opracowany. Prawdopodobnie w pierwszych dniach czerwca min. Ciano i von Ribbentrop spotkają się ponownie celem podpisania w imieniu swych rządów dokumentów, określających termin i znaczenie zobowiązań włosko-niemieckich.

Zaburzenia wewnętrzne w Jugosławii

BIAŁOGRÓD. Oficjalnie donoszą, że w dniu wczorajszym doszło do zaburzeń przed budynkiem, w którym odbywały się obrady zwołane przez dr Maczka narodowego przed stawicielstwa chorwackiego. Wśród zgromadzonych przed budynkiem, doszło do ostrej wymiany zdań, w czasie której jeden ze studentów ranił strzałem rewolwerowym jednego z członków ludowej partii chorwackiej. Studenta aresztowano. Nazwisko jego dotychczas nie znane i nie wiadomo czy należał on do nacjonalistów jugosłowiańskich, czy też do separatystów chorwackich przeciwników ruchu dr Maczka.

Premier Teleki o polityce Węgier

BUDAPESZT. W mowie wyborczej, wygłoszonej w Szeged premier Teleki podkreślił z naciskiem, że węgierska polityka zagraniczna jest najzupełniej niezależna i Węgry wobec nikogo nie posiadają żadnych zobowiązań. Jednocześnie jednak, jeśli z własnej woli — mówił premier Teleki — żyjemy z jakimkolwiek państwem w przyjaźni, to jesteśmy dobrymi przyjaciółmi. Nawijając

do działalności osób szerzących w kraju nastroje niepokoju i niepewności, mówca stwierdza, że nie ma po temu żadnych podstaw, albowiem nienaruszalność państwa nie jest niczem zagrożona. Rząd węgierski posiada uroczyste gwarancje nienaruszalności zachodniej granicy. Po traktacie w Trianon — mówił dalej premier — pierwszym państwem które zbliżyło się do Wę-

gier były Włochy a następnie Polska i Niemcy. Węgry żywią jak najlepszą wolę zbliżenia się do Jugosławii.

Mówiąc o sprawach gospodarczych premier Teleki podkreślił m. in. że uzyskanie wspólnej granicy między Polską i Węgrami otwiera nowe możliwości rozszerzenia współpracy z Polską, przez Polskę zaś i z krajami skandynawskimi.

Ku czci śp. ksiedza patrona Domańskiego

Z inicjatywy Światowego Związku Polaków z Zagranicy odbyło się w piątek, dnia 5 maja br. w kościele Św. Krzyża w Warszawie uroczyste nabożeństwo za śp. ks. patrona dr. Bolesława Domańskiego, kierownika i opiekuna sprawy polskiej w Niemczech oraz prezesa Związku Polaków w Rzeszy. Udział w nabożeństwie wzięli m. in. przebywający w Warszawie Polacy z zagranicy, liczne delegacje organizacji niepodległościowych i społecznych, reprezentanci władz państwowych oraz prezydium Światowego Związku Polaków z Zagranicy z p. wojewoda pomorskim Władysławem Raczkiewiczem na czele.

Mszę św. żałobną odprawił znany wśród wychodźstwa polskiego ks. prałat Rzymek, który po nabożeństwie wygłosił piękne przemówienie o życiu i zasługach ks. Domańskiego, jako kapłana i Polaka.

Tegoż dnia odbyło się w Warszawie nadzwyczajne plenarne posiedzenie prezydium Światowego Związku Polaków z Zagranicy, na którym p. wojewoda pomorski Władysław Raczkiewicz w mowie poświęconej pamięci zmarłego prezesa Związku Polaków w Niemczech nakreślił obraz prac i zasług śp. ks. patrona Bolesława Domańskiego, bohaterkiego działacza społecznego w walce o prawa ludu polskiego.

Zebrani wysłuchawszy przemówienia tego, stojąc, uczcili pamięć zmarłego chwilą milczenia.

Na wniosek prezesa Związku Polaków z Zagranicy p. wojewody Władysława Raczkiewicza uchwalono ufundować stypendium dla jednego Polaka z zagranicy imienia ks. patrona Bolesława Domańskiego, a nadto ustanowiono nazwać Jego imieniem jedną z sal w Domu Polaków z Zagranicy w Warszawie.

Blisko 5 milionów złotych podpisała Gdynia na Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej

Gdy piszemy te słowa, ze wszystkich instytucyj bankowych, kas itd. — napływają sprawozdania z przebiegu subskrypcji POP. Już wiemy, że suma globalna dobiega 5 000.000 zł — z czego blisko 4.000.000 wpłacono w gotówce.

Dzień 6-go maja, był wyścigiem ofiarności

Od lat zaborcza Polska naciska na Rzeszę

Niemieckie pismo w Gdańsku „poprawia” min. Becka

„Danziger Vorposten” zjawia się w ostatnim czasie w roli mentora, który zgóry i protekcjonalnie (tak już igna do tego słowa...) poucza wszystkich, używając przy tym argumentów wykretnych, jeśli nie wręcz gołosłownych. To jednak, czego „dopuszcilo się” pismo to w artykule wstępnym wczorajszego numeru stanowi rekord rekordów w pospolitej skąd inąd „sztuce” przewracania kotów w worku.

Pismo gdańskie prowadząc pseudo gospodarcze rozważania na ulubiony ostatnio temat wrogiej dla Gdańska ekspansji gospodarczej Polski, z nietajonym zadowoleniem poprawia min. Becka. „Poprawka” do tyczy niebylejakiej sprawy. Dowiadujemy się więc, że... nie Rzesza odepchnąć chce Polskę od Bałtyku, ale to właśnie Polska od lat usiłuje wypędzić Niemcy z nad Bałtyku.

Zaiste, biedna Rzesza i okrutna zaborcza Polska. Czyżbyśmy to my żądali ostatnio Szczecina czy Królewca?

— Osobom pełnokrwistym, otyłym, artretykiem i cierpiącym na hemoroidy szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa zazywana rano na czczo przynosi znaczną ulgę. Zapytajcie Waszego lekarza. (11875)

Czy państwa osi Rzym-Berlin opną Bank Wypłat Międzynarodowych

LONDYN. W Bazylei ma się odbyć doroczne walne zebranie akcjonariuszy Banku Wypłat Międzynarodowych. Koła finansowe w Londynie wyrażają w związku z tym obawy, że ostatnie zmiany polityczne w Europie i zwiększenie wpływów Berlina i Rzymu na politykę finansową i gospodarczą szeregu państw europejskich może pociągnąć za sobą opanowanie banku przez państwa osi — przez skoncentrowanie wię-

szości akcji pod ich dyspozycją. Państwa osi Rzym-Berlin oraz do nich zbliżone (Niemcy, Włochy, Japonia, Węgry, b. Austria, b. Czechosłowacja) posiadają razem 75.000 akcji Banku, natomiast Anglia, Francja, Ameryka i Polska rozporządzają 63.313 akcjami. Na pozostałe państwa przypada 60.872 akcji, z czego najwięcej ma Belgia 19.772 akcji.

Gdyby państwu osi udało się nakłonić niektóre państwa tej ostatniej grupy do przejścia pod ich dyspozycję — Berlin i Rzym mogłyby opanować tę międzynarodową instytucję bankową i wykorzystać kapitał banku dla udzielenia sobie różnych kredytów. Gdyby to nastąpiło (w Anglii uważa się to za wstępne ale nie wykluczone) Niemcy i Włochy które są dłużnikami tego banku — otrzymałyby pełny zarząd nad kapitałem wierzycieli.

W każdym razie autorzy takich jak przytoczona kombinacji nie mają snu spokojnego.

Niech się martwią. Na zdrowie.

Wspaniała manifestacja OZN w Inowrocławiu

pod hasłem:

„Silni - Zwarci - Gotowi”

W szczerze wypełnionej po brzegi sali „Domu Kuracyjnego” w Inowrocławiu odbyło się pierwsze wielkie zebranie sprawozdawcze Obozu Zjednoczenia Narodowego obwod Inowrocław-miasto, który zamienił się w imponującą manifestację uczuć patriotycznych społeczeństwa Kujaw Zachodnich.

Zjazd poprzedziło uroczyste nabożeństwo w kościele garnizonowym, w czasie którego podniósł kazanie wygłosił ks. dyr. Misiak.

Obrazy rozpoczęły się o godz. 11 w obecności przewodniczącego Okręgu Pomorskiego OZN w Toruniu p. mec. Tomaszewskiego, posła na Sejm inż. Wichlińskiego, delegata OZN z Warszawy prof. Herbicha oraz członków obwodu.

Obrazy zagał przewodniczący obwodu

OZN Inowrocław-miasto dr Skonieczny, który złożył sprawozdanie z działalności Obozu Zjednoczenia Narodowego na terenie Inowrocławia. Mówca podkreślił, że obwód wypełnił w całości zadania wykazując sprężystą pracę organizacyjną. Liczba ponad 1000 członków OZN w mieście jest wymownym dowodem że idea zjednoczenia narodu znalazła w Inowrocławiu właściwe zrozumienie, gdyż Związek zawodowe ZPZZ, współpracuje z OZN powiększając tę liczbę jeszcze dwukrotnie.

Gorące oklaski towarzyszyły następnie przemówieniu przewodniczącego okręgu pomorskiego OZN p. mec. Tomaszewskiego, który stwierdził, że praca Obozu dała dowód swej wysokiej wartości dla państwa i

narodu. Czwór inowrocławski — mówił p. mec. Tomaszewski — spełnił w stu procentach swoje zadanie.

Posel inż. Wichliński o przemówieniu Ministra Becka

Ciekawe było przemówienie posła inż. Wichlińskiego, który gruntownie zanalizował dzisiejszą sytuację polityczną i na tym tle ujawnił wielkość polskiej polityki między narodowej, kierowanej przez Ministra Józefa Becka.

Następnie referat o ideowych założeniach OZN wygłosił prof. Herbich z Warszawy.

W dalszym ciągu obrad uchwalono czterdzieści telegramów hołdowniczych do Jego E. Ks. Prymasa Polski dr Hlonda, Marszałka Polski Śmigłego Rydza, Ministra Spraw Zagranicznych Józefa Becka i szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego generała Skwarczyńskiego. W dyskusji ponadto głos zabrali: członek Rady Okręgowej OZN p. dr. Zborowski i p. Jan Potyk.

Adwokaci do min. Becka

Adw. w Bydgoszczy wysłali do min. Becka następującą depezę: Związek Adwokatów Polskich w Bydgoszczy wita z głębokim entuzjazmem przemówienie Pana Ministra i zapewnia, że adwokaci pomorscy wszystkimi siłami służyć będą sprawie ugruntowania mocarstwowości Polski.

Wojska włoskie opuszczają Hiszpanię

MADRYT. Ochotnicy włoscy i niemieccy w Hiszpanii, którzy mają natychmiast po paradzie zwycięstwa w połowie maja wrócić do Włoch i Niemiec, przygotowują się już do odjazdu. Dokładny termin parady

zwycięstwa nie został jeszcze ustalony. Szereg faktów wskazuje jednak, że będzie ona miała miejsce niedługo.

Hiszpańskie przedsiębiorstwa dostaw żywności i innych towarów otrzymały od do-

wódców formacyj włoskich wezwania do przedstawienia ostatecznie rozrachunków w końcu tego tygodnia. W wielu miastach hiszpańskich urządzono już przyjęcia pożegnane na cześć zagranicznych lotników.

Głównodowodzący wojsk włoskich w Hiszpanii gen. Gambarra udaje się w ciągu tego tygodnia do różnych miast hiszpańskich, by pożegnać się z generałami hiszpańskimi.

Ciężka artyleria została już załadowana na pociągi i wysłana do portów, skąd zaraz po paradzie zwycięstwa będzie odesłana do Włoch. Samoloty włoskie powrócą do Italii drogą powietrzną.

Krzyż i Medal Ochotniczy za wojnę

Poprawki do projektu ustawy

WARSZAWA. Wczoraj komisja wojskowa Senatu uchwaliła projekt ustawy o krzyżu i medalu ochotniczym za wojnę, wprowadzając szereg poprawek. Ważniejsze poprawki postanawiają, że odznaczenia będą przysługiwały osobom, które pełniły służbę ochotniczą w latach 1918—1921 i przyczyniły się do ugruntowania niepodległości ojczyzny. W związku z tą poprawką krzyż ochotniczy za wojnę będą mogli otrzymać poza ochotnikami którzy pełnili służbę na froncie także ochotnicy, którzy pełnili służbę co najmniej przez 6 miesięcy na stanowiskach instruktorów w szkołach wojskowych broni i w obozach szkolnych. Nadto zmieniono przepis dotyczący zatrudnienia odznaczonych. Uchwała sejmowa przewidywała dla odznaczonych pierwszeństwo, zwłaszcza przy obsadzaniu nowo utworzonych placówek gospodarczych. Komisja

senacka przepis ten zmieniła w ten sposób, że ochotnicy odznaczeni krzyżem lub medalem ochotniczym za wojnę przy równych kwalifikacjach fachowych z osobami nieodznaczonymi mają pierwszeństwo w otrzymaniu pracy.

Zgon seniora dziennikarzy pomorskich

W Grudniadzu zmarł w 79 roku życia śp. red. Jan Rakowski, zasłużony działacz społeczny, senior dziennikarzy pomorskich, wytrwały bojownik o polskość w czasach zabereczych. Zgon śp. red. Rakowskiego odkrywa żalobą całe dziennikarstwo pomorskie, które znało i ceniło zasługi tego skromnego człowieka, który nigdy o sobie myśleć nie potrafił, stawiając wyżej ponad swe osobiste życie pracę dla Polski i dla społeczeństwa. Trud Jego niezmierny w pracy dla Państwa, znał Rząd Rzeczypospolitej, zdobiąc pierś Jego Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem Niepodległości. Cześć Jego pamięci!

Co niesie dzień polityczny?

(Dokończenie ze str. 1)

ląkach z kilkudniowym opóźnieniem. Nic się nie pisze o narastających nieprzyjaznych nastrojach antyniemieckich we Włoszech, o tym, że Niemcy z Triestu poczynają już uzupełniać swą hitlerowską brunatną koszulę białymi pończochami, że w Kłajpedzie doszło do rozruchów ludności na tle żywnościowym, że w zakładach Kruppa robotnicy pracują pod nadzorem Gestapo, że w Czechach kolportuje się ulotki, wymierzone przeciwko najeźdźcy, że zarówno Japonia, jak Jugosławia, Rumunia, uważają, że jazda na osi jest diabło niewygodna, że Bałkany stały się... przestrzenią dyplomacji angielskiej, ba! — że nawet zaprzyśiężony przyjaciel Niemiec, pan Lloyd George, który Niemcom oddawał Gdańsk, dziś bije się w piersi itd.

Za to z tym większą siłą podnosi się w prasie niemieckiej kurz dokoła rzekomych prześladowań mniejszości niemieckiej w Polsce.

ZYSK MEDIOLANU

Z komentarzy części prasy polskiej i zagranicznej wynika, że podpisanie, raczej zapowiedź podpisania sojuszu wojskowego Rzym-Berlin, oznacza, że Rzym wszedł w stan zależności od Berlina.

Komentarz taki — naszym zdaniem — jest zbyt uproszczony. Włosi mają dobrą szkołę dyplomacji. W roku 1914, przed wojną światową, mieli z Niemcami jeszcze lep-

szy sojusz, a mimo to... bili się ze swymi sojusznikami.

Italia bynajmniej nie uznała prymatu Niemiec, najlepszym dowodem, że wycofuje swe wojska z Hiszpanii, nie oglądając się na zły humor swego partnera. Ta demonstracja mediolańska potrzebna jest nieco i Mussoliniemu. Pamiętajmy, że Mussolini na dzień 14 maja przysposabia się do wielkiej mowy, w której — mówi całokształt stosunków włosko-francuskich.

Nie krzywdźmy zatem pochopnie dyplomacji włoskiej. Hr. Ciano jest najmłodszym wprowadzicielem ministrem spraw zagranicznych, ale za to... nie najniezrecniejszym. Co hrabia Ciano sądzi o całym tym sojuszu, najlepiej świadczą jego słowa, wypowiedziane do dziennikarzy włoskich. Na pytanie, czy zapowiedzianą współpracę wojskową należy rozumieć jako sojusz wojskowy, min. Ciano oświadczył: Nie całkiem, lecz prawie!

Inaczej, po naszymu, po zwyklemu: i tak i nie. A jeszcze inaczej: zero.

Więc szumne i buńczuczne zapowiedzi prasy niemieckiej o małżeństwie, zawartym w Mediolanie, nie są legalnymi zapowiedziami. Flirt jest, odbywa się wzajemne kokielowanie, ale narazie to nie jest małżeństwo, raczej... konkubinat, ot, takie małżeństwo, z którego rodzą się... niesłubne projekty, a których jedna ze stron może się w każdej chwili wyprzeć.

Oto cały zysk Mediolanu.

(—ski)

5 NIEDOŚCIGNIONYCH ZALET

nowego kremu kosmetycznego
wyrabianego na olejku oliwkowym i lecitherinie*

PALMOLIVE GWARANTUJE

„Pełne zadowolenie lub zwrot pieniędzy”

Palmolive stworzył nowy, cudowny krem kosmetyczny, używany przy sportach i na powietrzu. Krem ten zdobył Polskę przebojem. Każda kobieta, która go spróbuje, opowiada o nim swym przyjaciółkom. Krem ten, poparty słynną nazwą Palmolive, ukazał się w sprzedaży z gwarancją — pełne zadowolenie lub zwrot pieniędzy — o ile nie będzie on odpowiadał wszystkim naszym pryncypiom.

DO NABYCIA WSZĘDZIE W PUDEŁKACH
W 4 DOGODNYCH WIELKOŚCIACH

- OTO 5 NIEDOŚCIGNIONYCH ZALET KREMU PALMOLIVE
- 1) Zawiera olejek oliwkowy i lecitherinę, *
  - 2) Chroni skórę od nadmiernego słońca i wiatru.
  - 3) Stanowi doskonały podkład pod puder i róż.
  - 4) Nie rozszerza porów i nie wysusza skóry.
  - 5) Oczyszcza, udelikatnia i wygładza skórę.

*Lecitherina — specjalna mieszanina cennych i rzadkich składników — odżywia tkanki i jest łatwo wchłaniana przez skórę

PRZEGLĄD PRASY

Wielką próbę mamy poza sobą

W artykule pt. „Czekamy na odpowiedź”. „Expres Poranny” tak analizuje sytuację: „Dla polityki niemieckiej nadeszła chwila wielkiej próby. My, w Polsce, mamy już tę próbę poza sobą. Złożyliśmy wielkie ofiary na rzecz pokojowego współżycia, a obecnie stanęliśmy w karnym, i jednomyślnym szeregu na straży naszego honoru. Zrozumiał to i ocenił cały świat.

Czy zrozumieją to Niemcy?

„Próba sprzeciwienia się złemu jest zawsze najpiękniejszą, możliwością działalności politycznej” — powiedział p. min. Beck. Czy pojma, czy odczuja szlachetność tej szansy?

Czekamy na odpowiedź z — umiarkowanym zresztą — zainteresowaniem, ale i z całkowitym spokojem. Bo nie mamy powodu nosić żaloby...”

Przesyłki wartościowe na FON wolne od opłat

Ministerstwo Poczt i Telegrafów zwolniło wszelkie przesyłki wartościowe na FON od opłat pocztowych. Przesyłki te winny być przepisowo opakowane, oraz zaopatrzone w napis: „Dar na FON”. Adresować należy je do Ministerstwa Spraw Wojskowych, Biuro Budżetowe, Warszawa 11.

Przedmioty wartościowe, złoto, srebro, waluty obce itp. dary na FON składać można również osobiście w Biurze Budżetowym M. S. Wojsk., ul. 6 sierpnia 3, pokój 282, w godzinach od 8 do 14,30, w soboty do godz. 13-tej.

Natomiast zamówienia na sprzęt i materiał uzbrojenia, na rzecz Funduszu Obrony Narodowej, przyjmuje Sekretariat FON, ul. Marszałkowska 17, który udziela również wszelkich informacji, dotyczących realizacji darów na Fundusz Obrony Narodowej. T lefon sekretariatu 7-25-15.

Stanisław Marian

W Gdańsku po mowie min. Becka

Pożyteczna współpraca lub bezwzględna walka — tak ujęliśmy jedynie dwie możliwości rozwiązania zagadnienia gdańskiego i tak też, pod tym kątem widzenia przyięta i zrozumienia została w Gdańsku mowa min. Becka.

Gdańsk — mówimy o niemieckiej jego części, entuzjastyczna bowiem postawa Polonii nie potrzebuje komentarzy — zareagował w sposób potwierdzający całkowicie rzeczywistość rejestrowanych przez nas dotychczasowych nastrojów ludności, nastawienia sfer gospodarczych i oficjalnych czynników partyjnych.

SZANSA POKOJU

Gdańszczanie w przeciętnej swej masie odnieśli się nader pozytywnie do przemówienia ministra polskiego, podkreślając jego rzeczowość, spokój i zdecydowanie i dopatrując się w nim szansy, jeszcze jednej, pokoju, tak tu pożądanego i w gruncie rzeczy stawianego ponad jakiegokolwiek zmiany obecnej sytuacji. Rzeczą prostą odnosi się to w szczególności mierze do kół gospodarczych, zwłaszcza do tych, które miały na myśli „Vorposten” piętnując „reakcje” i „murzynów”, biorących w pacht ideę nar.-socjalistyczną.

REAKCJA PRASY

Szczególnie ciekawa i znamienita dla studentów gdańskich jest wreszcie reakcja prasy, przy czym wypada podkreślić, że mimo zleższkaltowania, również i tym razem „Danziger Neueste Nachrichten” korzystnie odbija od „Vorpostena”. Różnica tkwi nie tylko w treści oraz tonie, ale i w tym, że z dwóch tych pism raczej głos „D. Neueste N.” uchodzić może za mniej lub więcej trafny wyraz opinii społeczeństwa.

STRASZNY DZIADUNIO.

Pismo to zamieściło dosłowny tekst prze-

mówienia min. Becka i niezależnie od komentarza oficjalnego „Deutsche Dienst” za jego własne spokojne stanowisko w okopach pokoju, opowiadając się za pokojowym załatwieniem sprawy gdańskiej przez zręczną dyplomację. Nie w tym jednak, ani w podtrzymywaniu pretensji Rzeszy co do Gdańska „leży pies pogrzebany”, lecz w przejrzystej groźbie zaszachowania Polski przez Rosję.

Panie Ministrze — apeluje gdański publicysta niemiecki do min. Becka — niech pan zważa na tę Rosję przyszłości, która podejmując narodowo-socjalistyczne pojęcie „Lebensraum” (przeziściżenie), będzie usiłowała realizować je na zachodzie kosztem Estonii, Lotwy, Litwy, Polski i Besarabii.

Przekazując lojalnie, gdzie należy ten apel wraz z sugestią „Danz. Neueste”, jakoby pomor albo... oskrzydlenie w tej opresji przyjsz mogła tylko od Niemiec, nie mamy żadnych nadziei, by ktokolwiek w Polsce wziął na serio obrazek „strasznie dziażdunia” z cukierkiem zatrutym w reku, a klajem za plecami. Jest bowiem pewien gatunek „troskliwosci”, która stała się już historyczną w przededniu tworzenia „protektoratów” dawnych i najświeższych.

NIEPRZYWOITA TROSKLIWOŚĆ.

Tą samą troskliwością darzył nas w ostatnim czasie „Danziger Vorposten” który dzisiaj po przemówieniach — najpierw kanclerza Rzeszy, a potem min. Becka pozbliżył się ostatnim, czasem jeszcze przysławianym ten organ pozorów przyzwoitości. Skóra jakiegokolwiek niedawno jeszcze widocznych hzwzględów i ułamków rzeczywistości snadła całkowicie, odslaniając rzeczywiste oblicze, które jak mamy prawo sądzić znacznie się różni od tego, co myślą ludzie w Gdańsku.

Gdy w grudniu ub. r. parlament przystępował do obrad nad gospodarką państwową, nad preliminarzem budżetowym, gdy następnie opracowywał plan inwestycyjny, układał hierarchię prac publicznych i gdy w marcu uchwalili zarówno budżet, jak i inwestycje — jeszcze ten kryzys, który obecnie przeżywamy, nie pogłębił się tak dalece, jak to dziś ma miejsce. Na założenia, na których nasza gospodarka państwowa się opiera, musiały wpłynąć ostatnie wypadki, a konieczność zwiększenia pogotowia wojennego stała się zagadnieniem, któremu wszystko teraz musi być podporządkowane.

Nie ulega więc wątpliwości, że rozwój sytuacji może nas stawić wobec konieczności szybkich zmian zarówno w założeniach naszych budżetowych wydatków jak i w hierarchii potrzeb, tak iż potrzeby bardzo ważne do niedawna — stałyby się mniej ważnymi. Ale i poza tym w całym obowiązującym ustawodawstwie gospodarczym mogłaby zająć konieczność niezmiernie szybkich zmian.

A więc i przyspieszenie i uproszczenie procedury ustawodawczej staje się nakazem chwili i do tego właśnie celu zmierzają pełnomocnictwa dla Głowy Państwa.

Chcemy, aby Wódz Naczelny, obciążony brzemieniem odpowiedzialności za losy Polski, mógł na każdym odcinku naszego życia zbiorowego liczyć na to, żeśmy gotowi. Nie tylko hartem duchowym, ale i siłą gospodarczą.

Więc wszystko, co tę gotowość wzmacnia i przyspiesza — jest naszym walnym obowiązkiem.

Tylko z tego punktu widzenia musi być w opinii publicznej oceniana i uznawana ustawa o pełnomocnictwach.

„Upoważnia się Prezydenta Rzplitej do wydawania do dnia otwarcia najbliższej sesji, zwyczajnej Sejmu, dekretów w zakresie spraw gospodarczych, finansowych i obrony państwa, z wyjątkiem zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z 13 października 1927 o stabilizacji złotego”.

Tak brzmi projekt ustawy o pełnomocnictwach, wniesiony przez rząd do parlamentu, a uprawniający Głowę Państwa do normowania ustawodawstwa gospodarczego, finansowego i spraw, związanych z obronnością do 1 grudnia br., tj. rozpoczęcia zwyczajnej budżetowej sesji parlamentarnej.

Projekt ten, znajdując się już na warsztacie prac sejmowych — został w ub. sobotę uchwalony przez komisję prawniczą Sejmu — i niebawem zostanie uchwalony na plenum Sejmu.

Parlament nasz uchwaliał ustawy o pełnomocnictwach dla Głowy Państwa w okresie kryzysu gospodarczego. Było to wówczas uzasadnione zarówno naszą własną sytuacją ekonomiczną i finansową, jak i oddziaływaniem światowego kryzysu na nasz teren. Nasze życie gospodarcze przeżywało wtedy czasy, w których od szybkości reagowania na doznania kryzysowe wszystko zależało. Mieliliśmy spadek produkcji i spożywania, a wzrost bezrobocia. Zmagaliśmy się równocześnie z kłeską deficytu w budżecie państwowym. Mówiono o „pogłębianiu się” kryzysu, którego „dna” nie sposób było jeszcze zmierzyć. A potem o „odbiciu się od dna” kryzysu jako niezbędnym warunku poprawy gospodarczej.

Wtedy też szybkość decyzji, natychmiastowa reakcja na zjawiska kryzysowe powodowały konieczność pełnomocnictw dla władzy wykonawczej w półrocznym mniej więcej — od wiosny do późnej jesieni — okresie bezparlamentaryzmu.

Pełnomocnictwa

Od szeregu lat, gdy równowaga budżetowa stała się filarem naszej polityki gospodarczej, gdy nasza produkcja poczęła się piąć w górę, by osiągnąć przedkryzysowe rozmiały, gdy całe nasze życie gospodarcze zdolało się unormalizować — potrzeba pełnomocnictw ustalała i rząd nie zwracał się o nie do parlamentu.

Obecnie jednak znów się ich domaga.

Przeżywamy bowiem niewątpliwie znowu kryzys. Już nie kryzys gospodarczy. Ale kryzys innego rodzaju. Kryzys, który również można nazwać światowym, a co najmniej europejskim. Kryzys zagrożenia wojennego. Kryzys moralny. Kryzys zaufania. Kryzys, dotyczący intencji pokojowych czy też zamysłów agresywnych. Kryzys, którego napór wyraził się już w licznych przeobrażeniach na mapie Europy. Kryzys, który — jak to min. Beck mówił w Sejmie — „spowodował otwarcie całego szeregu nowych problemów w różnych częściach świata”. I kryzys, którego skutki — by znów posłużyć się charakterystyką naszego sternika polityki zagranicznej — „dotarły w szeregu ostatnich miesięcy aż do granic Rzeczypospolitej”.

To też — jak brzmi uzasadnienie projektu ustawy o pełnomocnictwach — „obecna sytuacja stawia państwo w obliczu zagadnień, których natychmiastowe, sprawne i sprężyste rozstrzygnięcie może się stać nakazem chwili”.

Chodzi przede wszystkim o podniesienie i wzmocnienie naszego gospodarstwa narodowego, oraz o dalsze wzmocnienie gotowości obrończej państwa.

Również na łamach nar.-socj. pisma Polska, w szczególności przemówienie min. Becka, jest głównym tematem informacji i rozważań, których wysoce nieprzychylny ton skłania nas do uchylecia się od normalnej polemiki. Orientacja jednak w aktualnej rzeczywistości Gdańska byłaby niekompletna bez zapoznania się z najbardziej jas-

(Ciąg dalszy na stronie 4-tej)

O czym się mówi:

Od czasu zlikwidowania karpato-ruskiej afery popa Wołoszyna, wśród ludności ukraińskiej w Polsce należy zanotować pożądaną zmianę nastrojów. Zaznaczyło się to wyraźnie w subskrypcji Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej oraz ofiarności na Fundusz Obrony Narodowej.

Zdaje się sprawa współżycia polsko-ukraińskiego w województwach południowo-wschodnich poczyną wchodzić na właściwe tory.

Włosi nie mają szczęścia do swych zdobyczy i protektoratów. Wszytko zdobywają wielkim nakładem. Gdy np. Niemcy przez zajęcie Czech i Moraw wzbogacili się o sprzęt wojenny, o wielkie zakłady fabryczne „Skody”, to Włosi na zdobycie malej Albanii wydali 295 milionów lirów. Ładny grosz.

Zwyczajy dyplomatyczne, jak wszystko na świecie ulegają przeobrażeniom.

Podczas mowy min. Becka niektórzy dyplomaci, tak zazwyczaj sztywni, zasnurowani i opięci, oklaskiwali pewne fragmenty przemówienia na różni i posłami i galerią sejmową.

To najwymowniejsza ocena mowy naszego sternika spraw zagranicznych.

Nawet tak spokojny i opanowany mówca, jak min. Beck, a jednak pozwolił sobie w czasie swej mowy na energiczne uderzenie pięścią w pulpit.

I to jedno uderzenie przez sam kontrast do spokojnej mowy wywarło olbrzymie wrażenie.

Są bowiem chwile, gdy jedno słowo jest wymowniejsze niż sto słów, jedno miłoszenie silniej przemawiające, niż powódź gadulstwa, jedno uderzenie w pulpit, niż sto uderzeń i tysiąc wybrzusków.

Oto jest efekt oszczędności środków oratorskiej ekspresji.

W Klajpedzie doszło do rozruchów na tle braku środków żywności. Doszło do starcia między tłumem a policją, w wyniku czego było 16-tu rannych, z których jeden zmarł w szpitalu.

Tu las volu Georges Dandin (Sam tego chciałeś) — jak mówią Francuzi.

Wśród cennych uwag na temat mowy min. Becka, wyróżnia się zdanie o niej b. min. spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii Eden'a, który na jednym z wielkich zebrań oświadczył, że świetna mowa min. Becka może być wzorem dla mężów stanu.

Tak mówi wybitny dyplomata klasycznego kraju i klasycznej tradycji dyplomatycznej.

Wystarczy!

Związek Polaków w Niemczech walczy o sprawiedliwy spis ludności w Niemczech

Związek Polaków w Niemczech wniósł w dniu 5 maja 1939 interwencję w sprawie spisu ludności. Poniżej podajemy dosłownie brzmienie tejże interwencji:

„Do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Rzeszy w Berlinie!

Niniejszym powołujemy się na uzasadnione wątpliwości, które pojawiły się w licznych artykułach w polskiej prasie w Niemczech a dotyczące pytania o narodowość przy spisie ludności, mającym się odbyć w dniu 17 maja 1939 r. Nadto powołujemy się na kilkakrotnie powtarzane rozmowy w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych jako kompetentnym dla spraw narodowościowych a przede wszystkim także na stanowisko zajęte wobec tego pytania o narodowość przy spisie ludności przez przedstawicieli polskiej grupy narodowościowej w rozmowie z dnia 18 kwietnia 1939 r.

Stwierdzamy, iż jesteśmy zmuszeni niezmiennie pozostać przy naszym odmownym stanowisku.

1) Pod względem formalnym ustalenie kar za świadomie niezgodną z prawdą odpowiedź albo za odmowę odpowiedzi wykazuje braki. Groźba kary w żaden sposób nie gwarantuje prawdziwości odpowiedzi na pytanie o narodowość a to dlatego, że nie ma możliwości obiektywnego sprawdzenia zgodności danej odpowiedzi z prawdą. Podkreślamy przy tym fakt, że polska grupa narodowościowa dotychczas nie została przycięgnięta w żaden sposób do ustalenia znamienia i do przeprowadzenia spisu ludności.

2) Dalej formalne przeprowadzenie spisu ludności nie daje pewności obiektywnego i stałego prawdziwego uchwycenia liczebnej siły polskiej grupy narodowościowej w Niemczech.

3) Pytanie o narodowość przy spisie ludności kryje w sobie niebezpieczeństwo kastastru narodowościowego, który polska ludność ze względu na swoją gospodarczą i społeczną zależność odrzuca.

4) Szeroka masa ludności prawie nie rozróżnia pojęcia przynależności narodowej od pojęcia przynależności państwowej. W ten sposób powstaje niebezpieczeństwo pomieszania tych dwóch pojęć przy wypisywaniu odpowiedzi na pytanie o narodowość. A to tym więcej, że przykłady podane w urzędowych formularzach po prostu na to na-

prowadzają. W takich warunkach spis ludności przedstawia się w wielkiej mierze jako przyznanie się do przynależności państwowej, to znaczy jako plebiscyt. W związku z tym wskazujemy m. in. na nasze odnośne interwencje.

Stwierdzanie narodowości według zasad subiektywnych kryje w sobie dalej także niebezpieczeństwo to, iż żywiły niepolskie, będące nie bez zarzutu, podadzą się przy spisie ludności jako przynależne do narodowości polskiej, ażeby w ten sposób uzyskać ochronę mniejszościową.

W tych warunkach pytanie o narodowość kryje w sobie politycznie niebezpieczne konsekwencje dla pokojowego współżycia narodów w Europie.

Powołując się na ostatnią naszą rozmowę w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie pytania o narodowość przy spisie ludności, pozwalamy sobie złożyć Panu Ministrowi propozycję, ażeby rubrykę 10 „Volkszugehoerigkeit“ (przynależność narodowościowa) zastąpić w kwestionariuszu „pisowym“ przez pytanie o „Abstammung“ (pochodzenie). Przez odpowiedź na pytanie o pochodzenie i powiązanie tejże z odpowiedzią na rubrykę 9, która zawiera pytanie o język ojczysty, przynależność narodowa została ustalona w sposób znacznie bliższy prawdzie.

Kreślimy się z wyrazami naszego wysokiego szacunku

(—) Dr Jan Kaczmarek, Kierownik Naczelny

Ceny soli przeznaczonej do celów hodowlano-rolniczych

Pomorska Izba Rolnicza zawiadamia, że Ministerstwo Skarbu ustaliło następujące ceny soli bydłowej:

1. sól mielona skażona — bez opakowania w miejscu sprzedaży — za 1 kg 5,5 gr;
  2. sól skażona w brykietach — bez opakowania w miejscu sprzedaży — za 1 kg 8 gr;
  3. sól w brykach — bez opakowania w hurtowni lub przy nabyciu nie mniej niż 50 kg w żupie solnej — za 1 kg 6,5 gr.
- Przy zakupie soli w hurtowni w ilościach mniejszych niż 50 kg jednorazowo, udzielone będą rabaty w wysokości 15 proc. od ceny powyżej podanej pod pkt. 1 i 2.

Na bieżni, boisku i ringu

Niedzielne niespodzianki w lidze piłkarskiej

Ruch rewanżuje się Garbarni

W Katowicach w ramach ligowych rozgrywek piłkarskich spotkały się drużyny Ruchu i Garbarni. Wygrał zasłużenie Ruch 5:1 (1:0), wykazując, że ostatnio poniesiona porażka w Krakowie była li tylko przypadkiem.

Sam mecz nie należał do rzędu ciekawych. Grę rozpoczyna Garbarnia, jednak Ruch z miejsca przejmując piłkę. Gra jest dość ostra, przy czym uwidacznia się coraz większa przewaga Ruchu.

Pierwszą bramkę dla Ruchu zdobywa Wilimowski w 19 min.

Po zmianie pół już w 2 min. Peterek podwyższa stan meczu do 2:0. W 28 min. Peterek znowu piękną „główką“ lokuje piłkę w bramce, przy czym bramkarz Garbarni Jakóbiak uderza głową o poprzeczkę i opuszcza na chwilę bramkę, a zastępuje go Kurbarek.

Fakt ten wykorzystuje Ruch i zdobywa w minutę później czwartą bramkę znowu przez Peterka. Po chwili wraca na bramkę Jakóbiak. W ostatniej minucie gry podanie Kurka przejmują Wilimowski i pięknym strzałem ustala wynik meczu na 5:0.

Warszawianka bije niespodziewanie Polonię 5:1

W meczu o mistrzostwo ligi rozegranym w Warszawie, Warszawianka pokonała nie-

spodziewanie Polonię 5:1 (1:1). Do przerwy gra była raczej wyrównana, dopiero po zmianie pół Polonia załamała się i przegrała wy-soko.

Gra od początku była bardzo ostra. W pierwszych minutach Polonia miała lekką przewagę. Owocem tej przewagi była pierwsza bramka strzelona w 13 min. przez Przybysza. W 20-tej minucie Piry z wolnego wyrównał. Wynik ten utrzymał się już do przerwy.

Po przerwie zaznacza się zdecydowana przewaga Warszawianki, która już w drugiej minucie zdobywa drugą bramkę przez Pirycha. W dwie minuty później Kniola strzela na bramkę Polonii. Strauch odbija, ale nadbiegający Świecki dobija piłkę, podwyższając wynik do 3:1. W 22 min. Gamaj uzyskuje 4-tą bramkę dla Warszawianki. W dwie minuty później Baran ustalił wynik dnia.

W Warszawiance wyróżnili się Piry, Hogendorf i Joks. W Polonii zawiódł z pełnie atak.

Pogoń zremisowała z Union-Touring

Mecz ligowy rozegrany we Lwowie między Union-Touring a Pogonią zakończył się nieoczekiwanie wynikiem remisowym 2:2 (1:1). Do spotkania tego Pogonia wystąpiła osłabiona brakiem Wasiewicza.

Mecz należał do najsłabszych spotkań w sezonie. Obie drużyny grały chaotycznie, bezplanowo.

W pierwszej połowie prowadzenie dla Łódzian zdobył prawy obrońca Strzelczyk, z rzutu wolnego w 20 min. Wyrównał w 2 min. później Matyas, również z rzutu wolnego.

Po przerwie w 20 min. Matyas uzyskał dla Pogoni prowadzenie, goście jednak w następnej minucie wyrównali, przy czym strzelcem był Jankowski.

W drużynie łódzkiej wyróżnili się obaj obrońcy, Falkowski w bramce i Janowski. W Pogoni — Matyas, Sumara i Jeżewski.

Warta—A. K. S. 2:1 (1:0)

Przy chłodnej i deszczowej pogodzie rozegrany został w Poznaniu mecz ligowy pomiędzy Wartą a A.K.S., zakończony zwycięstwem gospodarzy w stosunku 2:1 (1:0).

W 13 min. pada pierwszy punkt dla Warły z samobójczej bramki Mrugały.

Po zmianie stron AKS przypuszcza szereg energicznych ataków, z których jeden przynosi mu wreszcie w 17 min. wyrównanie ze strzału Pytla, jednak już w minutę później gospodarze zdobywają ponownie prowadzenie przez piękną główkę Gendery, który ustala wynik dnia.

Pierwsza połowa gry stała pod znakiem wyraźnej przewagi gospodarzy, których atak nie umiał jednak wyzyskać szeregu sytuacji podbramkowych. W drugiej połowie gra była wyrównana. Obie drużyny grały mimo niesłyszalnie trudnych warunków terenowych bardzo ofiarnie i ambitnie, nadając grze żywe tempo.

Wisła gromi Cracovię 5:1

Rozegrany w Krakowie mecz między Wisłą i Cracovią przyniósł niespodziewanie imponujące zwycięstwo Wisły w stos. 5:1 (3:1).

Mecz stał na dobrym poziomie. Górowali wybitnie zwycięzcy, wygrywając zasłużenie.

Już w pierwszej minucie gry prawoskrzydłowy Giergiel pięknym zrywem dochodzi do bramki i zdobywa punkt.

W drużynie Cracovii wielka konsternacja. W 26 min. ten sam Giergiel głową skierowuje piłkę do siatki. W 36 min. pada najpiękniejsza bramka dnia. Zdobywa ją Artur dalekim, ostrym strzałem, podwyższając stan do 3:0. Cracovia gra chaotycznie, jedynie Góra jest groźnym napastnikiem. W 40 min. udaje mu się zdobyć honorową bramkę dla Cracovii.

Po przerwie w 5 min. Artur podaje piłkę Cholewie, a ten wspaniałą bombą uzyskuje czwartą bramkę. Wynik dnia ustalili w 33 min. Giergiel „główką“.

Reprezentacja piłkarska Kowna w Warszawie

W niedzielę, dnia 14 bm. odbędzie się w Warszawie na boisku Polonii międzynarodowy mecz piłkarski pomiędzy reprezentacją Kowna i Warszawy. Będzie to pierwszy występ litewskich piłkarzy w Polsce.

Rumunia bije Jugosławię 1:0

W międzynarodowym meczu piłkarskim w Bukareszcie Rumunia niespodziewanie pokonała Jugosławię 1:0 (0:0).

Wielkie zawody konne w Grudziądzu

W ub. niedzielę rozpoczęły się w Grudziądzu zawody konne Pomorskiego Towarzystwa Zachęty do hodowli koni, zorganizowane przez Centrum Wyszkolenia Kawalerii. Konkurs otwarcia podzielony był na trzy serie. Startowało ogółem 150 koni. W serii pierwszej na dystansie ok. 700 metrów pierwszą nagrodę po 2-krotnych rozgrywkach zdobył por. Tomaszewski. W serii drugiej dystans około 800 m. pierwszą nagrodę zdobył rtm. Piliński. W serii trzeciej dystans ok. 800 m. pierwsze miejsce zajął por. Wołoszowski.

W drugim dniu zawodów konnych odbył się konkurs ciężki o nagrodę przechodnią Pana Prezydenta R. P. Startowało 40 jeźdźców. Warunki konkursu: przeszkód 16, wysokość 130 cm., szerokość 4 m., szybkość 440 m. na minutę. Po rozgrywkach pierwsze miejsce zajął por. Wołoszowski, drugie rtm. Bilwin, trzecie również por. Wołoszowski.

Następnie odbył się konkurs zespołowy podoficerski o nagrodę miasta Grudziądza. Zespoły składały się z czterech jeźdźców, przy czym każdy z jeźdźców musiał przebyć 12 przeszkód o wysokości 1,10 m. i 3 m. szer. I. miejsce zajął zespół grudziądzkiego pułku ułanów, drugie miejsce zespół pułku strzelców konnych, trzecie — szkoły jazdy kawalerii.

Ustalenie dalszych składów kadr olimpijskich

Na posiedzeniu zarządu Polskiego Komitetu Olimpijskiego ustalono dalsze składy kadr olimpijskich.

W hokeju na lodzie do kadry zaliczono 18 następujących zawodników: Burda, Uron, Jarecki, Musyl, Kasprzycki, Kowalski, Maciejko, Michalik, Marchewczyk, Wołkowski, Przedpełski, Werner, Zapotoczny, Kelm, Świczarz, Jasiński Feliks, Jasiński Tomasz, Palus.

W piłce nożnej skład kadry przedstawia się definitywnie następująco: Krzyk, Mru-gała, Jankowiak, Zdebłok, Gienza, Szczepaniak, Twórz, Galecki, Piątek, Dusik, Nyc, Daniela, Dytko, Mickuda, Sumara, Jabłoński, Gruenberg, Pic, Piontek, Wostal, Wilimowski, Wodarz, Pytel, Habowski, Gendera, Cebula, Młynarek, Pochopin, Artur, Schreier, Jeżewski.

Skład kadry bokserskiej: Jasiński, Lendzin, Sobkowiak, Marcinkowski, Czortek, Skalecki, Kowalski, Woźniakiewicz, Koleczyński, Lelewski, Pisarski, Szułczyński, Szymura, Klimecki, Piłat, Białkowski.

Ruch w dalszym ciągu prowadzi w tabeli

Po niedzielnych zawodach o mistrzostwo ligi nastąpiły duże przesunięcia w tabeli. Jedynie na pierwszych dwóch miejscach sytuacja jest bez zmian. Prowadzi w dalszym ciągu Ruch, podczas gdy Wisła umocniła się na drugiej pozycji.

	gier	pkt.	st. br.
1) Ruch	6	10:2	23: 6
2) Wisła	5	3:2	13: 8
3) Warta	5	6:4	16: 8
4) Garbarnia	6	6:6	10:16
5) Cracovia	5	6:4	7:12
6) Pogoń	5	5:5	12:11
7) A. K. S.	5	4:6	10: 9
8) Warszawianka	5	4:6	11:13
9) Polonia	5	2:8	7:14
10) Union-Touring	5	1:9	6:18

W Gdańsku po mowie min. Becka

(Dokończenie ze strony 3)

krawymi momentami toku myśli tego organu prasowego.

GLÓD JEST ZŁYM DORADCA.

Szumny i wielce obiecujący tytuł: „Odpowiedź Gdańska plk. Beckowi“ zdyskwalifikowany został treścią i tonem, niepodobną bowiem uważać jako wyraz opinii całego Gdańska artykułu, w którym pieni się wściekłość, ujście znajdując w takich np. słowach, jak: „zarcie“.

Glód jest złym doradcą i to też zapewne stanowi źródło chorobliwej „fata-morgany“, która Polsce o zepsutym rzekomo przez plumpudding angielski żołądka stawia przed oczy bliższą i pomoc „zbawczego“ lekarza w postaci... Rzeszy. Przy takim... gastrycznym ujmowaniu polityki zadziwiać musi fakt pomijania przez autora tej wizji świadomości, jaka panuje również w Gdańsku co do istotnej wartości obecnej kuchni niemieckiej w Rzeszy, której mieszkańcy chcieliby może raz też, porządnie zepsuć sobie żołądki, ale cóż — kiedy czym?

CZY O TEN „NERW“ CHODZI

„Vorposten“ zwalcza te punkty mowy min. Becka, które dotyczyły Gdańska, przy czym niewątpliwie zaskarbić sobie musiał duże uznanie jako czynnik swobodnego humoru. Dotyczy to przede wszystkim też historycznych, według których np. biedni królowie polscy przyjeżdżali do Gdańska tylko za łaskawym, specjalnym zezwoleniem Gdańszczan. Gdańsk, przed wojną typowy ośrodek urzędniczy i prowincjonalny o podupadłym porcie w przedstawieniu pisma narod.-socj., zjawia się jako „nerw życiowy“ Rzeszy nad Bałtykiem, a obecne Wolne Miasto jako miasto od 1920 r. systematycznie rujnowane przez Polskę. Jedynie Rzesza ratowała Gdańszczan — chlebem i rynkiem zbytu polskim) od playty, a w ogóle rozwój Gdańska dokonać się może (i ma) w pierwszym rzędzie w związku z Rzeszą. Ruszył by wtedy — słuchajcie! słuchajcie — o jaki to w istocie „nerw życiowy“ chodzi — przemysł zbrojeniowy gdański. Dodajmy od siebie, przy pomocy jakich to rak do pracy? Z Włoch? czy może rękoma polskimi...

SPRZECZNOŚCI WŚRÓD TOTALISTÓW.

Nie mieszamy się do wewnętrzno - niemieckich różnic zdań, jednak w celach wychowawczych nie od rzeczy będzie wskazać na sprzeczności, w jakie wpadł organ partii nar.-socj. w Gdańsku z oficjalnym „Deutsche Diens“ oraz ze słowami... kanclerza Hitlera. Według pierwszego Polska jedynie dlatego nie wywierała nacisku na życie narodowe ludności niemieckiej w Gdańsku, że nie miała... sposobności. Kanclerz Hitler zaś

oświadczył w lutym roku ub.: „Polska respektuje narodowe stosunki“ tej ludności. Tymczasem zaprzecza temu stanowczo „Vorposten“, twierdząc, że wszelkimi urzędowymi i nieoficjalnymi środkami dążyliśmy systematycznie do polonizacji Gdańska, ba! nawet uprawiać mieliśmy handel duszami niemieckich kolejarzy i używać celników do szpiegowstwa.

Biedny ten Gdańsk: 20 lat takiego „ucisku“ polskiego, o którym nawet sam Führer nie wiedział czy nie chciał wiedzieć... To nie hyle co.

POLSKA GOSPODARKA.

Nie wstydzimy się, my Polacy, naszych braków, ani tego, że w olbrzymim niebyszym na świecie wysiłku odrabiać musimy za ległości pozostawione nam w spadku przez trzech rabusiów, którzy poćwiartowali Polskę. Ale równocześnie jesteśmy dumni z tej właśnie „polskiej gospodarki“, o której z pogardą wyraża się „Vorposten“, tej gospodarki, której bliskim przykładem jest Gdynia, a także sam port gdański, zmodernizowany i rozwijany kosztem licznych milionów złotych, wydanych przez... Polskę. Wyrazem tej gospodarki jest wreszcie pomysły przy Polsce rozwój Gdańska, o którym dziś partia zdaje się zapominać, a który niedawno jeszcze, bo w jesieni ub. roku dyskutowała na rzecz swoją.

NARESZCIE WIEDZA!

„Vorposten“ zapowiada dalsze oczekiwanie na „Anschluss“. Dobrze. Nie mamy nic przeciwko temu, a zadowoleni jesteśmy, że pismo nar.-socj. świadome jest już dzisiaj nareszcie, dwóch możliwości: dalszej współpracy polsko - gdańskiej, niekontrolowanej — którą odrzuca, — albo — walki świadomości to w każdym razie pożyteczna.

BIJEMY MOCNO ALE NIE W STÓŁ.

Wreszcie jedno, najważniejsze na marginesie ostatniej reakcji „Vorpostena“ stwierdzenie.

Jak nie zwykliśmy handlować cudzimi interesami, ani też śladem pisma gdańskiego — wymierzać honoru według milionów mieszkańców, tak samo nie mamy i nigdy nie będziemy mieli nic wspólnego z tą mentalnością, jaka wychodzi z wniosku „Vorpostena“, że z mowy min. Becka wynika, iż Polska nie dysponuje szerokimi ramionami, ani mocną pięścią, aby uderzyć w stół europejski.

Zapewniamy tych wszystkich sąsiadów, którzy ku własnej szkodzi tak nas źle znają, że Polacy nie po to mają pięści, aby bić nimi w stoły.

Bijemy mocno, o czym wielu już się przekonało, ale nie w stoły.

W napastnika!

Tragiczna śmierć motocyklisty

Na przejeździe kolejki wąskotorowej pod Pasewerk w powiecie Gdańskie Niziny wydarzyła się katastrofa, której ofiarą stał się motocyklista. W niedzielę jechał na motocyklu z Gdańska do Bodenwinkel administrator gdańskiej centrali ryb Welhm. Na przejeździe kolejki wąskotorowej stracił W. panowanie nad maszyną i uderzył o drzewo. W. runął na ziemię, ponosząc śmierć na miejscu. Zwłoki W. przewieziono do Gdańska.

Najechnanie obywatelki polskiej

Na Hansaplatz w pobliżu gdańskiego banku państwowego najechnana została przez samochód DZ 2253 obywatelka polska Weronika Różana w chwili, gdy przechodziła przez jezdnię. R., która odniosła wstrząs mózgu i okaleczenia głowy, przewieziono do lecznicy miejskiej. Ofiara wypadku ma podobno przytępiony słuch i nie słyszała sygnału ostrzegawczego.

Śmiertelny upadek na ulicy w Oruni

W drodze do miasta upadł inwalida Leopold tak nieszczęśliwie, że musiano go przewieźć do lecznicy diakonisek, gdzie stwierdzono jego zgon.

Wystawa harcerska

W niedzielę, 14 maja br. w gmachu podwykcyjnym, w sali konferencyjnej Am Olivaertor 2-4 otwarta zostanie wystawa sporządzona przez harcerzy gdańskich. Wystawa czynna będzie tego dnia od godz. 10 rano do 20-tej, zaś w poniedziałek (15-tego), wtorek (16-tego), środę (17-tego), hm. od 16 do 20-tej.

Zaprasza się wszystkich, interesujących się dorobkiem pracy naszej młodzieży do zwiedzenia wystawy w tym terminie.

Wspaniały pałac sportowy stanie w Charzykowach

Nad jeziorem Charzykowskim w powiecie chojnickim odbyła się w niedzielę podniosła uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego i wmurowanie aktu erekcyjnego wielkiego gmachu Ośrodka Wychowania Żeglarskiego Związku Wojskowych Klubów Sportowych. Obecni byli wiceprezes Związku p. plk. Albrecht z Warszawy, przedstawiciele władz wojskowych i cywilnych oraz liczni żeglarze i wojskowi.

Uroczystość zbiegła się z otwarciem sezonu Klubu Żeglarskiego i podniesieniem bandery, przez co miała charakter nader podniosły. Do fundamentów wmurowano dokument.

Podkomisarz Lipin opuszcza Gdynię

Długoletni zastępca kierownika wydziału śledczego pol. państw. w Gdyni, podkomisarz Aleksander Lipin został przeniesiony na stanowisko kierownika wydziału śledczego policji państwowej w Nowogrodku. Nowe stanowisko obejmuje z dniem 8 maja.

W ciągu długoletniego urzędowania w naszym mieście podkomisarz Lipin zdobył sobie poważanie i szacunek zarówno przełożonych, jak i całej ludność Gdyni.

Zawód miłosny przyczyną samobójstwa

Ubiegła noc przyniosła nowy wypadek targnięcia się na życie. Gramatowska Anna, zamieszkała w Gdyni, otrula się esencją octową. W stanie bardzo ciężkim pogotowie zabrano ją do szpitala. Po zastosowaniu wszelkich zabiegów, możliwe, że niedoszła samobójczyni uda utrzymać się przy życiu.

Lekarze czynią wszystko, co leży w ich mocy.

Powodem samobójstwa był, według wszelkich prawdopodobieństw — zawód miłosny.

Przeznaczeniem Polaków w Niemczech być i pozostać

Prasa polska w Niemczech zamieszcza artykuł wstępny, w którym wydalony ze Śląska Opolskiego Arka Bożek rozważa sytuację ludności polskiej w Niemczech i postawę, jaką bohaterki lud polski w Niemczech zajmuje. Autor artykułu wyraża wiarę, że groźny czekający Polaków spis przetrwają, że „losem Polaków — to być i pozostać! Trwać mimo wszystkich przeciwności, jakiego nam jakiegokolwiek położenie, choćby najzłśliwsze, zgotować mogło!

„Pogrzeb naszego kochanego przywódcę to istotny i prawdziwy spis i wykładnik naszej siły i żywotności — czytamy w artykule — jakie Polactwo w Niemczech niejednokrotnie już udowodniło i do dziś posiada, a na wieki zachowa”.

Kto docenia jakość, wybiera pastę
Chlorodont do pielęgnowania zębów!

Być Polakiem, to stać twardo na ziemi Ojców

Piękny przebieg akademii trzeciomałowej w Sopotach

Trzeciomałowa akademii ku uczczeniu wiekopomnej Konstytucji odbyła się w Sopotach w ub. niedzielę staraniem filii Gminy Polskiej Zw. Polaków oraz innych miejscowych organizacji polskich.

Sala Domu Polskiego, udekorowana pięknie (p. K. Kucharski) barwami narodowymi i girlandami wypełniła się szczerze sopocką Polonią, która oklaskiwała gorąco wszystkich wykonawców sprawnie rozwijającego się programu.

Akademii zagał wiceprezes filii G. P. Z. P. p. Kucharski, witając wszystkich gości, m. in. przedstawiciela Komisarza Generalnego RP. p. radcę Babińskiego, wydziału wojskowego Kom. Gen. p. kmr. Kopicca, zarządu Gł. GPZP p. dyrektora Paszotę oraz licznie przybyłe duchowieństwo polskie.

W części muzycznej wystąpił znany chór

sopockiej „Lutni”, która pod kierownictwem p. Żuka odśpiewała „Gaude Mater” oraz „Straż nad Wisłą”. Poza tym usłyszeliśmy jeszcze członka Kons. Muzycznego p. Jana Gdańca, który pięknie odśpiewał trzy pieśni żołnierskie Moniuszki. W deklamacjach i tańcach (krakowiak) wystąpiły dzieci członków Gminy P. Zw. Polaków, pod kierownictwem p. Mizerskiej, przy czym wielkie brawa zebrały z dużym wdziękiem deklamujące trzy dziewczynki Ossowska, Kucharska i Ullerówna, zwłaszcza małeńka Ossowska.

Szczególnej barwy i mocnego podkreślenia nadało akademii przemówienie delegata Polskiej Rady Kultury p. Truszczyńskiego, które przerywane było co chwila burzliwymi oklaskami. Gorąca i manifestacyjna reakcja zebranych towarzyszyła słowom

mówcy, że — „być Polakiem, to prawdziwy zaszczyt. Być Polakiem, to dzisiaj znaczy stać twardo na ziemi Ojców. To nie czekać na życie łatwe, lecz w służbie Rzplitej życie strawić, a gdy zajdzie potrzeba w służbie tej i życie oddać z ochotą!”

Okrzykiem na cześć Polski, Jej Prezydenta oraz Wodza Naczelnego zakończył mówca swe piękne przemówienie. Okrzyk ten z entuzjazmem podchwycili zebrani, łącząc się natychmiast w nieśmiertelnych słowach Marzka Dąbrowskiego. Serdeczne podziękowanie wszystkim złożył jeszcze prezes Uller, po czym wspólny śpiew „Boże coś Polskę” zakończył tę uroczystość tak prawdziwie polską.

Po akademii odbyła się zabawa taneczna, do której również przystąpiła orkiestra KKS-u.

Rybacy czekają na spokojną falę

Od kilku dni morze jest b. niespokojne. Na wybrzeżu poza tym temperatura znowu bardzo się obniżyła. Gwałtowne wiatry północne i przelotne zimne deszcze wcale nie przypominają wiosny.

Na pełnym Bałtyku sztorm dawał się ostatnio we znaki zwłaszcza rybakom, których poważnie partie oczekują w porcie na spokojną falę.

ZE SPORTU

Zakończenie międzynarodowych zawodów konna w Rzymie

W niedzielę zakończyły się w Rzymie międzynarodowe zawody konne. Najważniejszym punktem programu był konkurs o nagrodę króla Wiktora Emanuela. Konkurs odbywał się w obecności pary królewskiej, następcy tronu i naczelnego dowódcy wojsk niemieckich gen. Brauchitscha. Zwyciężył Włoch mjr. Filipponi na koniu „Nasello” przed Anglikiem mjr. Friedbergerem. Z Polaków rtm. Skulicz na „Astrze” zajął 7-me miejsce.

W konkursie pocieszenia zwyciężył Włoch rtm. Conforti na koniu „Popilio”. Rtm. Skulicz na „Aralu” zajął drugie miejsce.

W drugiej serii konkursu o nagrodę „Lido” zwyciężył Belg kpt. Gonze na koniu „Babette”. Z Polaków Rylke na „Bimbusie” zajął drugie miejsce.

Gdańsk zremisował z Wiedniem

Reprezentacja piłkarska Wiednia rozegrała mecz z jedenastką Gdańską, do której jak zwykle nie powołano żadnego piłkarza Gedanii, remisując 1:1. W Królewcu za to kombinowany zespół Gdańska i Prus Wschodnich rozgromiony został w stosunku 2:9.

Lekkoatleci Gedanii pokonali Flotę i Sokoła w Gdyni

Lekkoatleci Gedanii gościli w ub. niedzielę w Gdyni, gdzie rozegrali trójmecz lekkoatletyczny z zespołami klubowymi Floty i Sokoła.

Gdańszczanie odnieśli duży sukces, wygrywając ciekawe spotkanie w stosunku punktowym 32:71 (Flota) 53 (Sokół).

Gedańczycy uzyskali cały szereg dobrych wyników, z których podajemy najlepsze:

Biegi: 100 mtr.: 1) Mach 11,3 s. 2) Romatowski 11,4; 400 mtr.: 1) Petryński 55,4 sek. 2) Mach 56,3 s; 800 mtr. 1) Winiński 2,05 m., 2) Petryński 2,09 m.; 3000 mtr. 1) Winiński 9,16 m.; 4×100 mtr.: 1) Gedania 47,3 s. w składzie — Jan Kunz, Romatowski, Mach i Petryński.

Rzuty - kula: 3) Józef Kunz 12 mtr. (nowy rekord klubowy Gedanii); **dysk** 4) Nagórski 33,70 mtr.; **oszczep:** 3) Józef Kunz 40,80 mtr.;

Skoki; wzwyż: 2) Wilma 1,60 mtr. 4) Gański 1,55 mtr.; **w dal:** Mach 5,98 mtr.

Czyn, który wzrusza i krzepi

(s) Załączone zdjęcie ma swoją wymowę. P. Kędziński, robotnik rolny ze wsi Chodec (pow. włocławskiego), ma jedną krowę i oprócz tego nic więcej nie posiada, z wyjątkiem 10-ciu palców do pracy.

Tę jedną jedyną krowę p. Kędziński przyprowadził do wójta i zdeklarował, że ją sprzeda z licytacji, a pieniądze odda na Powszechną Przeciwołnicza.

I p. Kędziński krowy już nie ma, ale ma coś więcej, ma to zadowolenie, jakie daje spełnienie obowiązku wobec Ojczyzny. Obowiązku, tak wielkiego w stosunku do jego majątku, że nawet Ojczyzna tego nie wymagała.

Panie Kędziński, jakże wysoko pan stoi w opinii patriotycznej polskiego społeczeństwa!

Robotnik z krową, zaofiarowaną na FON

Przepisy porządkowo-sanitarne w kąpielisku Gdynia — Orłowo

Wydział Wykonawczy kąpieliska morskie go Orłowo zwraca uwagę na obowiązujące przepisy porządkowo-sanitarne w kąpielisku Gdynia-Orłowo z uwagi na rozpoczynający się sezon kuracyjny.

W szczególności wzywa do uporządkowania parcel, placów niezabudowanych, podwórz i t. p. Parcelle niezabudowane winny być ogrodzone, splantowane, oczyszczone z chwastów, gruzów itp. oraz ozdobione o ile jest możliwe zieleńcami wzgl. kwiatnikami. Utrzymywanie, przepędzanie i pasienie

krów, koni, owiec itp. w granicach od wybrzeża morskiego promenadą Król. Marysieńki w prostej linii do ul. Gdańskiej, następnie ul. Gdańską do ul. Przebendowskich w prostej linii poprzez tory kolejowe do połączenia projektowanej ul. Adwokackiej, ul. Adwokacką do starej drogi folwarcznej, tą drogą do ul. Wrocławskiej, ul. Wrocławską do ul. Wielkopolskiej — dalej ul. Wielkopolską, Powstania Styczniowego do rezerwatów lasów państwowych w obrębie Redłowa jest wzbronione.

Talizman pięknej Pani

Tragiczna śmierć kobiety w zalanej piwnicy

W niezwykle tragicznych okolicznościach zginęła Zofia Różańska z Gdyni.

Idąc po schodach, poślizgnęła się i wpadła do otwartej piwnicy zalanej wodą, ponosząc śmierć w okropnych męczarniach.

Gdy na miejsce przybyło pogotowie, z wody wystawały końce nóg i kawałek spodnicy. Mimo natychmiastowej pomocy nie udało się uratować zmarłej. Nieszczęście

miało miejsce na Witominie przy ul. Wąskiej nr. 7.

Władze prowadzą dochodzenie, celem ustalenia, kto ponosi winę za ten niezwykle wypadek śmierci. Denatka liczyła lat 37.

Według krążących wersji, zachodzi tu wypadek samobójstwa.

Śledztwo w toku.

Granatowi żołnierze transportu przy stole obrad w Laskowicach

Z odprawy prezesów i referentów wychowania obywat. ognisk Kolejowej Przysp. Wojskow.

(Od specjalnego wysłannika)

Laskowice, 7 maja
Kolejowe Przystosowanie Wojskowe Okręgu Pomorskiego, skupiające w sobie bez mała 18.000 członków, należy do rzędu najpotężniejszych organizacji Pomorza.

W ubiegłą niedzielę odbyła się odprawa prezesów i referentów wychowania obywatelskiego Ognisk K. P. W. Okręgu Pomorskiego w Laskowicach, na którą przybyło blisko 200 delegatów oraz gości.

Odprawę zajął prezes Okręgu K. P. W. komandor Klossowski w swym pięknym przemówieniu podkreślając doniosłą rolę organizacji na tle przeżytych czasów.

„Bałtyk, — mówił prezes — jest terenem nad którym Polska składa egzamin i który złożyła z wynikiem celującym. Zdanie naszego ministra spraw zagr. Becka „Nie damy odepchnąć się od morza” jest dewizą całego Narodu”. Następnie mówca określił rolę i zadania pracownika kolejowego, który jest granatowym żołnierzem transportu, współdziałającym z armią czynną tak dalece, że bez tego współdziałania nie ma mowy o zwycięstwie. W poczuciu historycznych doniosłości musimy zdwoić i potroić nasze szeregi, zaostriżyć naszą czujność. Okrzyk „Niech żyje Wojsko Polskie” entuzjastycznie podchwycyło wśród długotrwałych oklasków.

Gdy sala się uciszyła, wśród powszechnego, głębokiego nastroju wstał senior kolejarzy pomorskich p. Hoffmann z Bydgoszczy i wniósł uchwałę, o przekazanie obligacji i bonów Pożyczki Przeciwołotniczej na Fundusz Obrony Narodowej, co znów dało okazję do żywiołowej manifestacji na rzecz Wojska Polskiego i Rzeczypospolitej.

MANIFESTACJA KU CZCI WOJSKA

Następnie prezes odczytuje depeszę do Wodza Narodu Marszałka Śmigłego-Rydza, do p. min. Becka, do p. min. Ulrycha, do szefa Marynarki Wojennej oraz prezesa Gminy Polskiej w Gdańsku z pozdrowieniem i podzięką za straż przy ujściu Wisły.

Następnie głos zabrał delegat p. Dowódcy O. K. pułk. Mazurkiewicz i w nastrojowych a pełnych swady słowach dał wyraz nastrojom, jakimi jest ożywiony Naród Polski. „Jeśli, — kończy mówca, — będziemy wyzwani, wezwaniem przyjmujemy. Gdy przyjdzie nam nawet mocno się skrwawić — skrwawimy się, ale zwyciężymy”.

Zebrani zrywają się z miejsc i stojąc manifestują przeciągłymi oklaskami.

Po tej nastrojowej części zabiera głos prezes dyrekcji P. K. P. inż. Lorfing, który zaszczylił odprawę swą obecnością — i wręczył dekrety awansowe kilkunastu dodatkowo wyróżnionym kapewiakom, którzy spełniając szczytny obowiązek organizacyjny, nie zaniedbują swych zawodowych obowiązków. „Cenię bardzo, — mówił p. prezes Lorfing, — że praca w K. P. W. jest wysoko postawiona. Życzę Wam, ażebyście w tej pracy nie ustawali, tempa jej nie zwalniali i ażeby wyniki tej pracy były najidealniejsze”.

Wyróżnieni Kapewiaczy: pp.: Krupa, Kwaśniewski, Mordawski, Mazurek, Dobrzyński, Sztolc, Reimus, Kloss, Michalak, Szulc.

Po tej części wstępnej, o charakterze uroczystościowym, przystąpiono do porządku obrad. Przewodnictwo obejmuje długoletni prezes Zarządu Głównego K. P. W. p. Starzak z Warszawy, wygłaszając piękne co do formy jak i treści przemówienie.

JESTEŚMY GOTOWI

„Jest wielkim szczęściem dla Polski, — mówił prezes — że w chwilach gorących umiemy się zestrześcić i sformować w jedną wielką kolumnę marszową, która pozwoliła nam w potrzebie zameldować się, że jesteśmy gotowi.

Musimy pamiętać, ażeby to zestrzeżenie odbyło się nie tylko w chwili alarmu, ale żeby to zjednoczenie było i na codzień powszedni. Nie wolno nam rozjechać się i przyjąć pozycję na „spocznij”.

Po tym pięknym przemówieniu nastąpił sprawozdania poszczególnych referentów.

Pierwszy złożył relację prezes Okręgu komandor Klossowski, obrazując całokształt wysiłków organizacji na polu przystosowania wojskowego, jak i wychowania obywatelskiego. Na Pomorzu kolejarz pomorski tworzy element dojrzwały, który staje zawsze, gdy tego zażąda władze czy społeczeństwo.

Granatowy żołnierz transportu, jakim jest kolejarz staje się współczynnikami, zapewniającym armii zwycięstwo.

Potem składali sprawozdania: sekretarz p. Kminikowski, skarbnik p. Gojzewski, referent organizacyjny p. Przybylski, referent wychowania p. Grudziński, — strzelectwa p. Nagórski, — wychowania fizycznego p. Brzeziński, referent wychowania obywatelskiego p. Pawlak oraz kierownik Inspekcji Okręgowej p. Mastalerz.

OFIARNOŚĆ KOLEJARZA POMORSKIEGO

Z doskonale i przejrzyście opracowanych referatów wynikało, że K. P. W. Okręgu Pomorskiego wybiło się na czołowe miejsce Okręgów Kapewiackich w całej Polsce, co z uznaniem zresztą potwierdził prezes Zarządu Głównego. O potęgę organizacji świadczy, że roczny obrót kasowy wynosił 850.000 zł.

K. P. W. okręgu pomorskiego złożyło na F. O. N. 7.426 zł. Na marginesie dodać należy, że w Okręgu Dyrekcji subskrybo-

wano Pożyczkę Przeciwołotniczą na sumę 1.200.000 zł.

Tak wygląda ofiarność kolejarza pomorskiego. W dziedzinie sportowej osiągnięto wspaniałe wyniki. Pod względem sportu wioślarskiego, kajakowego kluby kolejowe Pomorza zajmują pierwsze miejsca w całej Polsce. To samo w tenisie stołowym.

I w dziedzinie radiofonizacji widać ogromne postępy, nie mniej wielkie postępy znać w referacie wychowania obywatelskiego.

Zjazd rozpoczęło nabożeństwem w pro-

wizorycznej kapliczce, urządzonej staraniem świata kolejowego. Sprawa budowy kościoła w Laskowicach jest jedną z trosk kolejarzy pomorskich. Mimo olbrzymich obciążeń, pracownicy kolejowi nie zapominają o realizacji zbrojnego dzieła i składki wciąż napływają. W przeciągu czterech miesięcy złożono przeszło 8.000 zł.

Odprawa K. P. W. w Laskowicach miała wysoki poziom; cechowała ją żołnierska postawa i entuzjazm dla rzeczy wielkich, związanych tak z rozwojem organizacji, jak i obroną Państwa.

Leon Sobociński

Kujawy Zachodnie otrzymały nowy ośrodek pracy kulturalnej

Z uroczystości poświęcenia 70 radiodiodników dla świetlic szkolnych z udziałem P. Wojewody Pomorskiego min. Wł. Raczkiewicza

„Dzień 7 maja jest datą poważnego zwrotu w życiu społecznym i kulturalnym Kujaw Zachodnich.

W obecności p. wojewody pomorskiego, min. Władysława Raczkiewicza, Kuratora Pomorskiego Okręgu Szkolnego dr Antoniego Ryniewiczza, dyrektora Rozgłośni Pomorskiej Bohdana Pawłowicza, przedstawicieli Władz i Organizacji społecznych oraz licznie zebranych dzieci szkolnych — dokonał ks. kanonik Kubiński poświęcenia 70 radiodiodników przeznaczonych dla świetlic szkolnych.

Aparaty te są darem Wydziału Powiatowego — powiatu inowrocławskiego. Przemówienia pana Wojewody, p. Kuratora i p. starosty Wilczka — cechowała szczera radość z powodu tej ważnej uroczystości.

„Mam wrażenie — mówił Pan Wojewoda — że przykład Inowrocławia zachęci inne władze powiatowe w podległym mi województwie”.

Ta radość i pełne zrozumienie potrzeby radiofonizacji były nastrojem wszystkich zgromadzonych.

Po symbolicznym akcie wręczenia aparatu dziewczynce, która w prostych i serdecznych słowach, w imieniu działki szkolnej całego powiatu — za tak wielki dar podziękowała — wystąpiły przed mikrofonem chóry szkolne. Całość uroczystości transmitowała Rozgłośnia Pomorska — sprawozdawcą był red. Józef Wysocki.

Tydzień Polskiego Białego Krzyża

„Jeżeli żołnierz piękności wewnętrznej niema — boję się o naród taki, gdy próba wojenna wypadnie” — powiedział Józef Piłsudski.

Nad pięknem wewnętrznym naszego żołnierza czuwa od lat dwudziestu Polski Biały Krzyż. Współpracując z Armią nad szerzeniem oświaty i kultury w wojsku, a jednocześnie dąży do spełnienia doniosłego zadania zespolenia społeczeństwa z Armią.

Oświata i kultura żołnierza, jego honor i poczucie obowiązków obywatelskich — to troska i cel Polskiego Białego Krzyża, to jednocześnie — jakże obszerny — zakres jego prac,

Przeszło milion złotych

ofiarowali kolejarze pomorscy na dobrocenie armii

Na apel Komitetu Pożyczki Przeciwołotniczej zareagowali kolejarze pomorscy z nadgorączkową ofiarnością. I nie dziwnego. Kolejarz pomorski — ten sam, co z narażeniem życia ratował mienie kolejowe, wydzierając go ustępującemu zaborcy, gotów do najdalej idących wyrzeczeń i poświęceń — stworzył niejako swą własną, odrębną tradycję, której kultywowanie w wiernej służbie Ojczyźnie dyktuje mu jego wysoko rozwinięte poczucie obowiązku zarówno zawodowego jak i obywatelskiego.

Było do przewidzenia, że norma stawek subskrypcyjnych, uchwalona przez komisję porozumiewawczą organizacji pracowników, oparta na wysokości uposażeń miesięcznych, nie zadowoli naszych kolejarzy. I jak dalece przewidywania te były słuszne, wskazuje ogólna suma subskrybowanej przez kolejarzy pomorskich Pożyczki Obrony Przeciwołotniczej, zamykająca się kwotą 1070 tys. złotych, a zatem około 45 procent wyższą od kwoty, którą przypadała do subskrypcji przy zastosowaniu stawek, wyznaczonych przez wspomnianą komisję.

Leż subskrypcja Pożyczki nie jest jesz-

cze pełnym wyrazem ofiarności kolejarzy pomorskich. Równoległe, biegnie bowiem gorączkowa akcja zbierania ofiar na FON. Nasi kolejarze są zdania, że nie wypada im być wyłącznie wierzycielami własnego państwa i stosunku tego nie uważają za służbę.

„Nie dla siebie — wszystko dla Ojczyzny” — Oto hasło dnia. Szarego dnia trudów i obowiązków służbowych kolejarza. A jak on to hasło rozumie i czuje, niech stwierdzi jeden z setek podobnych przykładów: Wdowa, matka kilkorga dzieci, nie zobaczyła na liście subskrypcyjnej swojego nazwiska. Nie wpiśno ją na listę, gdyż drobny jej zarobek miesięczny jest o wiele niższy, niż podstawowy do obliczania najniższej stawki subskrypcyjnej. I oto wdowa ze łzami w oczach prosi zawiadowcę stacji, by w miejsce stawki, przyjął od niej wszystkie jej oszczędności w kwocie 76,— zł, boby „takiej krzywdy” i „wstydu” nie przeboleła, nie mogąc się oczywiście w potrzebie przysłużyć...

A jak wyżej powiedziane, nie jest to przypadek odosobniony. Jakież wymowna to ilustracja uczuć, nastrojów a także i charakterów szarej naszej braci kolejarzkiej..

Inowrocław

— PRZEDSTAWICIELSTWO „GAZETY POMORSKIEJ” w Inowrocławiu mieści się przy ul. Prezydenta Narutowicza 62, I ptr., tel. 198. Godziny urzędowania od 10—14 i 16—19.

— Nocny dyżur apteczny pełni w bieżącym tygodniu apteka „Pod Lwem”, ul. Król. Jadwigi.

— Nocny dyżur lekarski pełni w wtorku na śróde, dr. Sikorski, ul. Solankowa; z środy na czwartek dr. Wojciechowski, ul. Solankowa.

— Karetka Pogotowia PCK. — tel. 276.

— Telefon postoiu autodożerek nr. 501.

— Telefon Straży Pożarnej nr. 618.

— Komisariat PP. — ul. Gen. Pierackiego 6, tel. 534.

— Publiczna Biblioteka m. Inowrocławia czynna codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 17—19.

— Biblioteka Ogniska KPW, ul. Magazynowa czynna w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17—19.

REPERTUAR KIN

AS: „Niebezpieczna miłość”.
SŁOŃCE: „Wesoły ordynans”.
STYLÓWY: „Banita”.
ŚWIT: „Pani i cowboy”.

NOTATKI KRONIKARZA

— Kronika parafii Najśw. Marii Panny. — wtorek o godz. 8-mej zebranie konfer. panów św. Wincentego a Paulo w biurze „Caritas” przy ul. Marszałka Piłsudskiego. We wtorek o godz. 8-mej zebranie Sodalicii Panów w biurze parafialnym.

— Na zabawie w Ostrowiu pod Janikowem został silnie uderzony nożem w gardło Antoni Górski. Trzej jego koledzy zostali przez tego samego nieznanego awanturnika dotkliwie poranieni. Śledztwo prowadzi policja.

— Kradzież gołębi pocztowych zgłosił w Komisariacie PP. na m. Inowrocław Adam Kwiatkowski (ul. Kościelna nr. 6). Złodzieje nieznani. — Za awanturowanie się w stanie podchmielonym na ulicach miasta ujęto i osadzono w areszcie Kazimierza H. Ponadto aresztowano i ujęto za awantury dwie osoby. — Gwidon Wojciechowski (ul. Lucjana Grabskiego nr. 10) i Edmund Zielenka ujęci zostali na podstawie dochodzeń śledczych, które ujawniły, że dokonali oni kradzieży klamek i okuć od drzwi w Banku Polskim oraz na szkole Franciszki Górnej z Inowrocławia (ul. Marsz. Piłsudskiego 16).

— W Inowrocławiu zmarł dr. Warschauer, wielki mistrz łóz masonskich w Polsce którego nazwisko wymieniane było często w ostatnich procesach sądowych. Łącznie z działalnością niektórych członków łóz masonskich w Polsce. Dr. Warschauer mieszkał stale w Inowrocławiu.

Brodnica

KINO REFORM: „Biały motyl”.
— Zakończenie „Tygodnia Tow. Czytelnia Ludowych”. W niedzielę zakończono „Tydzień T. C. L.” nabożeństwem w kościele farnym. Najpracowiciej „świecili” ten dzień Panie kwestarki, które dzięki swej energii i ofiarności społeczeństwa zebrały dość poważną sumkę pieniędzy.

— K. S. „Wisła” — „Brodniczanka”. Miejsca drużyna piłkarska „Brodniczanka” gościła u siebie drużynę K. S. „Wisła” z Grudziądza. Zawody zakończyły się wynikiem 5:1 (1:1) dla gości.

Kruszwica

— Zebrania kursowe dla obrony kraju odbywały się przez kilka dni, przybyły kobiety-Polki, by wysłuchać referatów o obrocie przeciwlotniczo-gazowej. Instrukcje udzielał pp. dyr. Maciejewski prezes P. C. K., instruktor p. Marek, dr. Hofmański i Wojtkiewicz.

— Patriotyzm w gminie Kruszwica. Ostatnio wójt gminy Kruszwica p. por. rez. Spychalski, podczas służbowego objazdu swej gminy, zebrał na P. O. P. 15.680 zł. zaś darów na F. O. N. na kwotę 4.522,50 zł.

— Magistrat miasta, mając na uwadze nie tylko higienę i porządek, ale w trosce bezrobotnych, przystąpił do pracy przy zaburkowaniu ul. Fabrycznej i Nowej.

— W Strażnicy w obecności instrukt. pow. p. Szczepańskiego walne zebranie Ochot. Straży Poż. zajął długoleni prezes p. burmistrz Borowiak. W swym przemówieniu p. burmistrz m. in. wyzwał strażników do ofiarnej pracy i służby dla Polski. Dalsze obrady odbyły się pod przewodnictwem p. R. Majewskiego. Z wygłoszonych sprawozdań wynikało, że praca była intensywna, — oddział liczy 116 członków, w tym 8 wspaniałych i należy do rzędu najlepiej wyszkolonych na terenie Wielkopolski, zajmując 3 miejsce. W akcji ratunkowej brano udział w 33 wypadkach. Trenem samoch. przebyto w okresie sprawozdawczym ogółem 3.500 km. Praca motopompy wynosiła 40 motogodzin. Straż jest zmotoryzowana i zaopatrzona w nowoczesny sprzęt ratowniczo-bojowy. Po udzieleniu absolutorium, zarząd uzupełniono wyborem pp. M. Kruszynski i J. Bartlewicza. Komisje rew. tworzą pp. M. Tymkowski, T. Konański, St. Głowacki, a zastępcy pp. Fr. Zieliński i Kotwicki. W końcu przemówił instrukt. pow. p. Szczepański i burmistrz Borowiak. Uchwalono też na pożyczkę lotniczą przeznaczyć z kasy strażackiej 100 zł.

— W Strzałku w obecności instrukt. pow. p. Szczepańskiego walne zebranie Ochot. Straży Poż. zajął długoleni prezes p. burmistrz Borowiak. W swym przemówieniu p. burmistrz m. in. wyzwał strażników do ofiarnej pracy i służby dla Polski. Dalsze obrady odbyły się pod przewodnictwem p. R. Majewskiego. Z wygłoszonych sprawozdań wynikało, że praca była intensywna, — oddział liczy 116 członków, w tym 8 wspaniałych i należy do rzędu najlepiej wyszkolonych na terenie Wielkopolski, zajmując 3 miejsce. W akcji ratunkowej brano udział w 33 wypadkach. Trenem samoch. przebyto w okresie sprawozdawczym ogółem 3.500 km. Praca motopompy wynosiła 40 motogodzin. Straż jest zmotoryzowana i zaopatrzona w nowoczesny sprzęt ratowniczo-bojowy. Po udzieleniu absolutorium, zarząd uzupełniono wyborem pp. M. Kruszynski i J. Bartlewicza. Komisje rew. tworzą pp. M. Tymkowski, T. Konański, St. Głowacki, a zastępcy pp. Fr. Zieliński i Kotwicki. W końcu przemówił instrukt. pow. p. Szczepański i burmistrz Borowiak. Uchwalono też na pożyczkę lotniczą przeznaczyć z kasy strażackiej 100 zł.

— W Strzałku w obecności instrukt. pow. p. Szczepańskiego walne zebranie Ochot. Straży Poż. zajął długoleni prezes p. burmistrz Borowiak. W swym przemówieniu p. burmistrz m. in. wyzwał strażników do ofiarnej pracy i służby dla Polski. Dalsze obrady odbyły się pod przewodnictwem p. R. Majewskiego. Z wygłoszonych sprawozdań wynikało, że praca była intensywna, — oddział liczy 116 członków, w tym 8 wspaniałych i należy do rzędu najlepiej wyszkolonych na terenie Wielkopolski, zajmując 3 miejsce. W akcji ratunkowej brano udział w 33 wypadkach. Trenem samoch. przebyto w okresie sprawozdawczym ogółem 3.500 km. Praca motopompy wynosiła 40 motogodzin. Straż jest zmotoryzowana i zaopatrzona w nowoczesny sprzęt ratowniczo-bojowy. Po udzieleniu absolutorium, zarząd uzupełniono wyborem pp. M. Kruszynski i J. Bartlewicza. Komisje rew. tworzą pp. M. Tymkowski, T. Konański, St. Głowacki, a zastępcy pp. Fr. Zieliński i Kotwicki. W końcu przemówił instrukt. pow. p. Szczepański i burmistrz Borowiak. Uchwalono też na pożyczkę lotniczą przeznaczyć z kasy strażackiej 100 zł.

— W Strzałku w obecności instrukt. pow. p. Szczepańskiego walne zebranie Ochot. Straży Poż. zajął długoleni prezes p. burmistrz Borowiak. W swym przemówieniu p. burmistrz m. in. wyzwał strażników do ofiarnej pracy i służby dla Polski. Dalsze obrady odbyły się pod przewodnictwem p. R. Majewskiego. Z wygłoszonych sprawozdań wynikało, że praca była intensywna, — oddział liczy 116 członków, w tym 8 wspaniałych i należy do rzędu najlepiej wyszkolonych na terenie Wielkopolski, zajmując 3 miejsce. W akcji ratunkowej brano udział w 33 wypadkach. Trenem samoch. przebyto w okresie sprawozdawczym ogółem 3.500 km. Praca motopompy wynosiła 40 motogodzin. Straż jest zmotoryzowana i zaopatrzona w nowoczesny sprzęt ratowniczo-bojowy. Po udzieleniu absolutorium, zarząd uzupełniono wyborem pp. M. Kruszynski i J. Bartlewicza. Komisje rew. tworzą pp. M. Tymkowski, T. Konański, St. Głowacki, a zastępcy pp. Fr. Zieliński i Kotwicki. W końcu przemówił instrukt. pow. p. Szczepański i burmistrz Borowiak. Uchwalono też na pożyczkę lotniczą przeznaczyć z kasy strażackiej 100 zł.

— W Strzałku w obecności instrukt. pow. p. Szczepańskiego walne zebranie Ochot. Straży Poż. zajął długoleni prezes p. burmistrz Borowiak. W swym przemówieniu p. burmistrz m. in. wyzwał strażników do ofiarnej pracy i służby dla Polski. Dalsze obrady odbyły się pod przewodnictwem p. R. Majewskiego. Z wygłoszonych sprawozdań wynikało, że praca była intensywna, — oddział liczy 116 członków, w tym 8 wspaniałych i należy do rzędu najlepiej wyszkolonych na terenie Wielkopolski, zajmując 3 miejsce. W akcji ratunkowej brano udział w 33 wypadkach. Trenem samoch. przebyto w okresie sprawozdawczym ogółem 3.500 km. Praca motopompy wynosiła 40 motogodzin. Straż jest zmotoryzowana i zaopatrzona w nowoczesny sprzęt ratowniczo-bojowy. Po udzieleniu absolutorium, zarząd uzupełniono wyborem pp. M. Kruszynski i J. Bartlewicza. Komisje rew. tworzą pp. M. Tymkowski, T. Konański, St. Głowacki, a zastępcy pp. Fr. Zieliński i Kotwicki. W końcu przemówił instrukt. pow. p. Szczepański i burmistrz Borowiak. Uchwalono też na pożyczkę lotniczą przeznaczyć z kasy strażackiej 100 zł.

— W Strzałku w obecności instrukt. pow. p. Szczepańskiego walne zebranie Ochot. Straży Poż. zajął długoleni prezes p. burmistrz Borowiak. W swym przemówieniu p. burmistrz m. in. wyzwał strażników do ofiarnej pracy i służby dla Polski. Dalsze obrady odbyły się pod przewodnictwem p. R. Majewskiego. Z wygłoszonych sprawozdań wynikało, że praca była intensywna, — oddział liczy 116 członków, w tym 8 wspaniałych i należy do rzędu najlepiej wyszkolonych na terenie Wielkopolski, zajmując 3 miejsce. W akcji ratunkowej brano udział w 33 wypadkach. Trenem samoch. przebyto w okresie sprawozdawczym ogółem 3.500 km. Praca motopompy wynosiła 40 motogodzin. Straż jest zmotoryzowana i zaopatrzona w nowoczesny sprzęt ratowniczo-bojowy. Po udzieleniu absolutorium, zarząd uzupełniono wyborem pp. M. Kruszynski i J. Bartlewicza. Komisje rew. tworzą pp. M. Tymkowski, T. Konański, St. Głowacki, a zastępcy pp. Fr. Zieliński i Kotwicki. W końcu przemówił instrukt. pow. p. Szczepański i burmistrz Borowiak. Uchwalono też na pożyczkę lotniczą przeznaczyć z kasy strażackiej 100 zł.

Przeszło pół miliona zł złożył Starogard i powiat na P. O. P.

Według skrupulatnych obliczeń ludność powiatu starogardzkiego subskrybowała Pożyczkę Obrony Przeciwołotniczej na ogólną sumę 505.140 zł, z czego wpłacono gotówką 220.449 zł 77 gr.

Na 74 tys. mieszkańców Starogardu i powiatu subskrybentów było 4.032.

Redakcja i Administr. „Gazety Pomorskiej” w Bydgoszczy — ul. Dworcowa 30, tel. 24-80

Redaktor przyjmuje od godz. 17—18 (z wyjątkiem dni przedświątecznych).

Dzisiaj wtorek
Grzegorza 9 maja
Jutro środa
Izydora 10 maja

WAŻNE TELEFONY

- Straż Pożarna, ul. Pomorska nr. 16, telefon 06.
- Komisarjat Główny P. P. (gmach wojewódzki), Jagiellońska 5, tel. 2700
- Magistrat (Ratusz) — Jezuitka 1, telefon 2600.
- Pogotowie Ratunkowe, Pomorska 16, telefon 2615 i 2616.

DZURY APTEK

- Apteka Centralna, ul. Gdańska 27, telefon 3994.
- Apteka pod Lwem, ul. Grunwaldzka 37, tel. 3191.

PROGRAM KIN:

- CRISTAL: „Gibraltarczyk”
- JAŁTYK: „Wież królewska”
- KAPITOL: „Olimpiada”
- APOLLO: „Cztery córki”
- MARYSIENKA: „Porzuczona”

NOTATKI KRONIKARZA

— Akademiści na FON. Zarząd Akademickiego Koła Bydgoszczan przy Uniwersytecie Poznańskim złożył na FON 100 złotych obligację POP., oraz 20 zł gotówką z funduszu Koła. Równocześnie Zarząd powziął uchwałę, iż w razie konfliktu wojennego cały majątek Koła przejdzie na cele obrony narodowej.

— Otwarcie wystawy grafików. W niedzielę otwarta została w Muzeum Miejskim wystawa graficzna Tow. Artystów Grafików w Krakowie. Otwarcia dokonał kustosz muzeum p. Borucki, wygłaszając interesującą prelekcję o grafice.

— Harcerze-żeglarze rozpoczynają sezon. 6-ta Żeglarska Drużyna Harcerska, łącznie z plutonem żeglarskim 7 Drużyny Harcerskiej, otwiera uroczyste sezon żeglarski w niedzielę dnia 14 bm. Otwarcie rozpocznie msza św. o godz. 7, następnie poświęcenie żaglowek i kajaków.

— Radni Bydgoscy na Targach. Członkowie Rady Miejskiej odbyli wspólną wycieczkę do Poznania celem zwiedzenia Targów i zwiedzenia Targów i wspólnym obiedzie a którym był obecny również prezydent Marciszewski, wrócili wieczorem do Bydgoszczy.

— Klub Wiośl. „Gryf” komunikuje swym członkom, że sekretariat i biblioteka znajduje się obecnie przy ul. Gdańskiej 51 parter i czynne są codziennie do godz. 18.

— Związek Podoficerów Rezerwy. Koło Powiatowe. W czwartek 11 bm. o godz. 19 w Resursie Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej wykłady oficera armii czynnej, a później zebranie miesięczne.

Teatru Miejskiego

Dzisiaj wtorek, oraz jutro w środę i czwartek na afiszu krótkowłosa K. Laufsa Dom wariatów — obfitująca w cały szereg kapitalnych sytuacji, beztróskiego humoru galerii typów. Postać jowialnego wujaszka, dookoła którego przewijają się najbardziej zabawne sytuacje kreuje Michał Tarczyński. Dalszą obsadę stanowią pp. Bytryńska, Dębicz, Drewicz, Krzywicka, Kownacka, Kowalczyk E., Kuźmiński, Lochman, Okońska, Sobotkowska, Szafranski i Vinczewski.

Reżyseria St. Dębicza. Nowe wnętrza projektu Przeradzkiej i Jędrzejewskiego. — Ceny biletów o 30 procent niższe.

W przygotowaniu farsa w 4 aktach H. Adera pt. „Do wszystkiego” w reżyserii E. Szarńskiego z Koronkiewiczówną, Morozowiczową, Wańską, Roslanem i Szafranskim w rolach głównych.

Koła szkolne PBK organizują akademię „Młodzi Żołnierzy”

Koła szkolne przy Polskim Białym Krzyżu oraz Junackie Hufce Pracy urządzają w dniu 11 maja o godz. 16.30 w Teatrze Miejskim akademię pt. „Czyn Józef a Piłsudski”. Hasłem akademii jest „Młodzi — żołnierzy”. Nie wątpimy, że społeczeństwo Bydgoskie poprze gremialnie tę imprezę.

Udała impreza aktorów i dziennikarzy na FON

Jak już donosiliśmy, w Bydgoszczy odbyły się na stadionie miejskim zawody piłkarskie, między artystami Teatru Miejskiego i dziennikarzami. W rezultacie aktorzy pokonali dziennikarzy dość wysoko, gdyż w stosunku 10:1 (6:0). Nie chodzi tu jednak o wynik sportowy. Ważniejszym jest, że impreza udała się i zgromadziła mimo przejmującego chłodu i niepogody przeszło 1000 osób, spośród kulturalnych i sportowych sfer Bydgoszczy. Pozwoli to dość poważnie zasilić Fundusz Obrony Narodowej, gdyż na ten cel właśnie impreza była urządzona.

Wieczorem aktorzy wspólnie z dziennikarzami zorganizowali w sali restauracji „Pod Orłem” dancing prasowo-teatralny, połączony z występami artystów. Dancing udał się również znakomicie. Duże zainteresowanie wywołały występy artystów, ulubieńców teatralnych Bydgoszczy.

Nie szczędzono braw p. Stanisławowi Vinczewskiemu, za dowcipnie przeprowadzoną konferansjerkę, oraz za przemile wykonane

piosenki. Tak samo nie szczędzono zasłużonych braw, p. Hance Wańskiej, filarowi operki bydgoskiej, za odśpiewanie kilku pieśni.

Dużo podziwu i uznania wywołały tańce w wykonaniu baletmistrza Teatru Miejskiego p. Wacława Zwolińskiego i jego partnerki p. Marii Altmanówny. Szczególnie pięknie wypadł taniec „Balero” w wykonaniu tej pary. Dodać należy, że młodociana partnerka p. Zwolińskiego, która tyle talentu wykazała, jest członkinią teatralnego zespołu baletowego.

W dalszej części programu artystycznego odczytano bardzo dowcipnie i pomysłowo ujęte sprawozdanie z meczu pióra red. Kłyszynskiego i następnie utwory red. Kołodziejczyka i red. Strabskiego. Bezbardziej trzeba przyznać, że program artystyczny, jak również i dancing był w zupełności udany, za co należy się organizatorom pełne uznanie.

Przeszkolenie w ratownictwie sanitarnym

Sekcja pań przy Rodzinie Kolejowej Koła Bydgoszcz — Dyrekcja — awiadamia, że przeszkolenia w ratownictwie sanitarnym. Polskiego Czerwonego Kryża odbywają się w dalszym ciągu i zwraca się do wszystkich żon i córek pracowników kolejowych oraz emerytów, rencistów, wdów i sierót po pracownikach kolejowych, celem wzięcia udziału w tym przeszkoleniu.

Z uwagi bowiem na czas obecny, zachodzi konieczność wyszkolić jaknajwięcej kobiet dla P. C. K.

Kurs jest bezpłatny i trwa około 14 dni w godzinach popołudniowych. Wykładowcami są lekarze kolejowi. Każda z uczestniczek otrzyma świadectwo z ukończonego kursu sanitarnego.

W kursach ratownictwa sanitarnego P. C. K. urządzanych przez Rodzinę Kolejową Koła Bydgoszcz — Dyrekcja mogą brać udział i kobiety — Polki niepracowniczkami kolejowych.

Pierwsza lekcja odbędzie się w piątek, dnia 12 bm. o godz. 14-tej w gmachu Dyrekcji kolejowej I-sze piętro pokój 205, gdzie będą przyjmowane zgłoszenia uczestniczek.

Wszelkich informacji co do dalszych kursów udziela sekretariat Rodziny Kolejowej co wtorek w godzinach od 18-tej do 19-tej.

Sekretariat mieści się w budynku dożywialni Rodziny Kolejowej, wejście ulica Dworcowa 63 (gmach Dyrekcji Kolejowej).

Wybory do rad gminnych w pow. bydgoskim przeszły pod znakiem zespolenia społeczeństwa polskiego

Na terenie pow. bydgoskiego odbyły się wybory do rad gminnych w 10 miejscowościach. Z uznaniem należy podkreślić, że w 9 miejscowościach wybory odbyły się w drodze kompromisowej, co świadczy o wielkim zespoleniu społeczeństwa. Jedynie w Dobrzcu przeprowadzono normalne wybory z powodu nie dojścia do porozumienia przedstawicieli pracowników rolnych i właścicieli

gospodarstw. Ogółem wybrano 160 radnych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że nigdzie na całym terenie nie były podnoszone motywy polityczne. W 8 gminach nie wybrano ani jednego Niemca. Jedynie w Solcu Kujawskim weszło do rady gminnej 3 Niemców i do gminy wiejskiej w Bydgoszczy 1 Niemiec.

W Bydgoszczy powstał Związek cechów murarsko-ciesielskich

W Bydgoszczy odbył się zjazd delegatów cechów murarsko-ciesielskich z całego Pomorza, w celu utworzenia jednego wspólnego związku. Obradom przewodniczył prezes Izby Rzemieślniczej p. Artur Szulc z Torunia. Główny referat wygłosił p. Jan Cieszyński, który m. in. powiedział, że lepiej by było, aby karty rzemieślnicze wydawały tylko Izby Rzemieślnicze. One bowiem mogą najlepiej osądzić wartość przedstawianych świadectw od kandydatów. W drugiej części

obrad uchwalono przyjąć odczytany statut związkowy i ustalono jako siedzibę związku m. Bydgoszcz. Prezesem wybrano p. Antoniego Jaworskiego z Bydgoszczy i na członków zarządu pp.: Schneidra, Woiciechowskiego, Konerskiego, Józefowicza, Zielińskiego i Pillara. Jako zastępcy do zarządu weszli pp.: Zielonecki, Peikert i Zakurzewski. Pod koniec obrad poruszono sprawę umowy zbiorowej w zawodzie ciesielsko-murarskim.

Z GRUDZIADZA

Bandera na maszt!

Uroczyste otwarcie sezonu wioślarskiego i kajak, w Grudziądzu

W ub. niedzielę odbyło się w Grudziądzu uroczyste otwarcie sezonu wioślarskiego. Na przystani G. T. W. „Wisła” zebrał się przedstawiciele miejscowych władz na czele z pp. wicestarostą Dołżyckim, plk. Andruszewiczem, naczelnikiem Bączyskim i prezesem oddziału L. M. i K. dyr. Burgerem oraz liczne rzesze wioślarzy i kajakarzy spod znaku G. T. W.

Do zebranych przemówił długoletni prezes G.T.W. „Wisła” p. dyr. inż. Jagodziński, po czym wśród śpiewu „Wisło moja, Wisło stara” wciągnięto na maszt banderę wioślarską, jako widomy znak otwartego sezonu. Nastąpiło przyrzeczenie treningowe zawodniczek i zawodników, a pp. Jadwiga i Maria Krynickie, Aleksandrowicz, Rybczyński i Reder otrzymali pamiątkowe żetony za

19-lecie Koła Skarbowców

W ub. niedzielę bydgoskie koło Związku Pracowników Skarbowych obchodziło uroczyste swe 19-lecie. Po mszy św., odprawionej przez ks. prof. Hanelta, udano się na obrady do Kasyna Urzędniczego. Zagaił prezes koła p. Borecki, witając przybyłych gości, przedstawiciele bratnich organizacji i td. Historię koła przedstawił sekretarz p. Dworzak. Obecnie koło liczy 160 członków. Związek utworzył Kasyno Urzędnicze, którego brak dawał się poważnie odczuwać.

Wielką zasługą koła, było doprowadzenie do utworzenia na tut. terenie Komisji Centralnego Komitetu Porozumiewawczego, grupującej wszystkie organizacje urzędnicze. Skarbowcy subskrybowali POP w wysokości 10.700 zł, a ponad to złożyli na F. O. N. w gotówce 498,95 zł i w papierach wartościowych 900 zł. Na zakończenie zebrania powzięli rezolucję w sprawie Gdańska i pretensyj niemieckich.

Rozprawa o przemyt ludzi

W czwartek 11 bm. odbędzie się przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy niezwykle ciekawa rozprawa karna. Na ławie oskarżonych zasiądą przywódcy szajki, która zajmowała się przemycałaniem ludzi do Niemiec. Jak swego czasu donosiliśmy, policja aresztowała pod Myśliczkiem część przemytników, w momencie, gdy wybierali się samochodem ciężarowym z kilkunastu amatorami hitlerowskiego raju w drogę do granicy.

Koła wagonu obcięły chłopczykowi nogę

Na torze przy ulicy Szczecińskiej uległ straszному wypadkowi 6-letni Władysław Ignatz, zam. przy ul. Szczecińskiej 10. Gdy chłopczyk przechodził przez tor dostał się pod koła manewrującego wagonu, które zmiażdżyły mu prawą nogę. Nieszczęśliwego odwieziono do szpitala miejskiego, gdzie musiano dokonać amputacji nogi. Stan chłopczyka jest dość groźny.

Ofiara własnej nieostrożności

W mieszkaniu swym przy ul. Fabrycznej 3 uległ na skutek własnej nieostrożności nieszczęśliwemu wypadkowi 24-letni Zygmunt Kaczmarek.

Ściągnął on ze stołu wraz z obrusem stojącą lampę naftową, która rozbila się i szkło poprzecinało mu żyły w ręk. Zawezwane pogotowie ratunkowe przewiozło Kaczmarka do szpitala miejskiego. Stan Kaczmarka ze względu na duży wpływ krwi jest dość poważny.

Ważniejszą ilość przewioslowanych w ub. sezonie kilometrów. Za zajęcie dobrego miejsca w Biegu Narodowym 3 maja wyróżniony został zawodnik Wesolek.

Uroczystość zakończyła defilada wioślarskich łodzi regatowych.

Również w ub. niedzielę odbyło się na przystani Sokoła I otwarcie sezonu kajakowego. Do licznie zgromadzonych zawodniczek i zawodników, należących do ekstraklasy polskiego sportu kajakowego, przemówił prezes gniazda p. radny Banaszak, a zadania i obowiązki w związku z zbliżającym się sezonem omówił prezes sekcji sportów wodnych p. Wawrzynkowski. Przyrzeczenie treningowe odebrał od zawodników kierownik grupy kajakowej Sokoła p. Jan Zalewski. Zapowiedziane zawody kajakowe ze względu na fatalną pogodę odłożono na termin późniejszy.

Nieszczęśliwy wypadek motocyklisty

W ub. niedzielę, po południu znaleziono na szosie Grudziądz—Łasin w pobliżu miejscowości Klódka, tuż przy moście na rzece Łasie — nieprzytomnego człowieka, który jadąc na motocyklu uległ widocznie nieszczęśliwemu wypadkowi. Stwierdzono bowiem, że stracił przytomność wskutek odniesienia rany w głowę. Po zajęciu się rannym przekonano się, że jest to Willi Kurt Schimann, z Szynwałdu w pow. grudziądzkim.

Odstawiono go do młynarza Wernera. Fredenhagena, który następnie odwiózł go do szpitala w Grudziądzu. Przyczyna wypadku nie została narazie ustalona. Rana, jaką odniósł, życiu nie zagraża.

W środę, dnia 10 bm. otwarcie w Inowrocławiu
Bielski Skład Sukna
ul. Król. Jadwigi nr 16 (dom p. Rómmla)
Wielki wybór materiałów w najprzedniejszych gatunkach i w najołodszych deseniach dla Pań i Panów
Sprzedaż gotówkowa i rażąca.

Grucznica płuc jest nieubagana i corocznie, nie robiąc różnicy dla poci, wieku stanu kosi miliony ludzi. — PRZY ZWALCZANIU CHOROBY PŁUCNYCH. BRONCHITU uporczywego, męczącego kaszlu, GRYPY i t. p. stosując pp. leki ze „BALSAM TRIKOLAN“ Gasekiego, który ułatwia wydzielenie się płwociny wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel (13169) Sprzedają apteki.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Brodnicy rewiru I. Dąbrowski Jan, mający kancelarię w Brodnicy, ul. Mały Rynek 8, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 1 c. erwca 1939 r., o godzinie 10, w Sądzie Grodzkim w Brodnicy, odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika Mikolaj i Anny mał. Klimowskich, zam. w „Laszewie“, pow. Brodnica, nieruchomości o oznaczeniu hipotecznym „Laszewo“ karta 2 położona w Laszewie, składająca się z domu mieszkalnego drewnianego pod papą, obory i stajni z pacy pod słomą, stodoły drewnianej pod papą, 13.84.15 ha roli ornej oraz 3.50.00 ha łąk i pastwisk. Do nieruchomości należy inwentarz żywy i martwy. Nieruchomość oszacowana na sumę zł 12.770, cena zaś wywołania wynosi zł 9.577,50. Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rekoimję w wysokości zł 1.277,00.

Rekoimję należy złożyć w gotówzinie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji, że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8 do 18, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Brodnicy, ul. Sądowa Nr 5, sala Nr 51.

Przystępujący do przetargu winien przedłożyć zezwolenie właściwej władzy administracyjnej na nabycie tej nieruchomości.

Brodnica, dnia 14 marca 1939 r. (11259) (—) Jan Dąbrowski, komornik.

Przetarg

Dnia 11 maja 1939 r. godz. 10 w Toruniu Podgór, Paderewskiego u p. Jabłońskiego sprzedawane będą przetargiem przymusowym większą ilość mebli. (—) Rzymyszkiewicz, komornik.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu rewiru I ogłasza że w dniu 9 maja 1939 r. o godzinie 15-tej odbędzie się publiczna licytacja większej ilości mebli, oszacowanych na kwotę 585,— zł. które oglądać można przy licytacji.

Zbiórka licytantów w Grudziądzu przy ul. Pl. 23 Syczyńska 4/5 w firmie W tkowski. Grudziądz, dnia 4 maja 1939 r. (—) Lewicki, komornik

Przetarg Nr V/33/39.

Dyrekcja Okręgowa Koiel Państwowych w Toruniu ogłasza przetarg nieograniczony na wyładunek węgla i brykietów z wagonów do składnic opalowych oraz na naładunek węgla i brykietów ze stosów do wagonów.

Od dnia 1 czerwca 1939 r. Obrót roczny:

a) w Toruniu Gł. i Toruniu Mokrem około 40.000 ton węgla i 4.000 ton brykietów. b) w Grudziądzu około 25.000 ton węgla i 1.000 ton brykietów, c) w Iłowie około 12.000 ton węgla i 850 ton brykietów, d) w Laskowicach około 950 ton węgla i 1.000 ton brykietów, e) w Brodnicy około 4.500 ton węgla.

Ceny powinny być podane za jedną tonę na każdej składnicy opalowej oddzielnie na: 1) wyładunek węgla, 2) wyładunek i układanie brykietów, 3) naładunek ze stosów do wagonów węgla, 4) naładunek ze stosów do wagonów brykietów.

Oferty należy składać w terminie do dnia 19 maja 1939 r., godz. 11, do skrzynki, znajdującej się w hoiu gmachu Dyrekcji, lub też przesłać pocztą do D. O. K. P. w Toruniu z zaznaczeniem na kopercie „dotyczy przetargu w dzień 19. V. 1939 r.“

Otwarcie ofert odbędzie się w tym samym dniu o tej godzinie.

Oferty przesłane pocztą po wyznaczonym terminie będą uznane za spóźnione. Ważność oferty trwa do dnia 1 czerwca 1939 r.

Do ofert należy dołączyć pokwitowanie na złożone w Kasie D. O. K. P. w Toruniu wadium dla Torunia Gł., Mokrego oraz Grudziądza i Iłowa 100,— złotych dla Laskowic i Brodnicy 50,— zł.

Oferty powinny być złożone zgodnie z postanowieniem Rozp. Rady Ministrów z dnia 29. I. 1939 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa Dz. R. P. Nr 13/37 poz. 92.

Bliższe informacje udzielają Naczelnicy poszczególnych składnic, lub Wydział Zasobów D. O. K. P. w Toruniu, pokój 430.

SPRZEDAŻE

Malarskie

walki, szabiony, tapety farby, lakiery, towar pierwszorzędnny poleca

Hurtownia Jan Kapezyński Toruń, ul. Szeroka 35 (2987)

MEBLE

w wielkim wyborze najkorzystniej wprost 2535

z FABRYKI MEBLI Zenon Kowalewski

Toruń, N. Rynek 18 tel. 1312 2031 Pamiętaj że kupno mebli jest kwestią zaufania.

Molochrony

naftalina, środki przeciw robactwu, trucizna na szeszury, skuteczne poleca

Hurtownia Jan Kapezyński Toruń, ul. Szeroka 35. (2987)

Dyrekcja Prywatnego Liceum, Gimnazjum Żeńskiego SS. Urszulanek 6-klasowej Szkoły Powszechnej (z pełnymi prawami szkół państwowych) w Kościerzynie na Pomorzu

zawładania, że przyjmuje zgłoszenia nowych uczennic do wszystkich klas gimnazjum, liceum ogólnokształcącego, typu humanistycznego i szkoły powszechnej.

Przy gimnazjum internat, ogród, boisko i kort tenisowy. Z języków nowożytnych obcych jest j. francuski lub niemiecki (do wyboru). (3015)

Pokoje stołowe

komplety już od zł 420,-

CENTRALA MEBLI

wł.: Lucja Małocka Toruń, Stary Rynek 16 obok poczty

Firma polsko-chrześcijańska

REKLAMA DZWIIGNIA HANDLU

POPULARNE MOTOCYKLE 100 ccm. krajowej produkcji

Telef. 12-77 Telef. 12-77

ZAKŁAD PRZEMYSŁOWY „PODKOWA“ wyłącznie zastępstwo Gdynia 7637

„DE-HA-TE“ J. Ennlcht i S-ka Pilsudskiego 56

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Brodnicy rewiru I. Dąbrowski Jan, mający kancelarię w Brodnicy, ul. Mały Rynek 8, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 15 czerwca 1939 r., o godzinie 10-tej, w Sądzie Grodzkim w Brodnicy, pokój nr 51, odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu, należącej do dłużniczki Anny Jarzykówny, zam. w Górznie, pow. Brodnica, nieruchomości o oznaczeniu „Górzno“ k. 988, 1056 i 120, położonych w Górznie, pow. Brodnica, składających się z domu murowanego pod papą, chlewu i obory murowanej pod wspólnym dachem papowym, stodoły drewnianej pod papą, studni drewnianej oraz roli ornej wielkości 3.82.25 ha.

Nieruchomość oszacowana na sumę zł 8.640, cena zaś wywołania wynosi zł 4.260.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rekoimję w wysokości zł 564,00.

Rekoimję należy złożyć w gotówzinie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości w trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji, że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-tej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Brodnicy, ul. Sądowa Nr 5, pokój Nr 51.

Przystępujący do przetargu winien dostarczyć zezwolenie właściwej władzy administracyjnej na nabycie tej nieruchomości.

Brodnica, dnia 14 marca 1939 r. (11289) (—) Jan Dąbrowski, komornik.

Zawiadamiam uprzejmie o otwarciu w dniu dzisiejszym nowej

Foto - Drogerii - Perfumerii

w „Dworze Artusa“ w Toruniu przy Staromiejskim Rynku Nr. 6.

Mgr. farm. Bolesław Zaremba

Rowery

męskie, damskie, wariantowane, poleca na dogodnych warunkach spłaty „ELEKTRA“ Toruń, ul. Chelmińska 4. (2695)

„Futro“

przefasonowanie futer podług najnowszych modeli. Ceny niższe. Przechowalnia futer. Toruń, Szeroka 23, piętro, telefon 24-28. 2951

Otwierajcie szafy!

Przełgładajcie garderobę!

Najlepiej odzież wiosenną czyści chemicznie i farbuje

Rynek pracy

Fryzjer

lub fryzjerka do wodnej i żelazkowej ondulacji i potrzebna. W. Zaremba, Toruń, Mostowa 27. (3012)

RÓZNE

Stacja

Ladowania Akumulatorów samoch. — Konserwacja — Naprawa. — „Auto-Stop“ — Gdynia, ul. 3-go Maja 23 (obok Banku Polskiego). (7666)

W środę

ostatni dzień pobytu znawcy astrologa Kamińskiego, Ciesłmno, Rynek 19. Korzystaj z okazji zdumiewającej przepowiedni przeszłości i przyszłości. (9879)

Trwała ondulacja

po cenach niższych poleca Zakład Fryzjerski ul. Bydgoska 58.

Gabinety Kluby

lampy stojące, pokoje kombinowane poleca firma BRACIA TEWS Toruń, Mostowa 30.

MATERIAŁY wełniane dla pań i panów

W. Grunert Toruń, Szeroka 32 telef. 19-90. 2483

Tapety

Franaszka w najnowszych deseniach już nadeszły. Adam Gałdyński. Toruń, Szeroka 9. Tel. nr 1875. (2654)

Barwa-Kalamajski

Toruń, Szeroka 21 13.50

KUCHNIE

jadalnie, sypialnie, gabinety, tapczany poleca 847

T. Kasprówicz

Toruń, ul. Prosta 5

Okazyjnie

nowe futro do sprzedania. Zoppot, Eisenhardstr. 4. 7744)

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie 1-jamowej . . . . . 0,20 zł

w tekście na pierwszej stronie . . . . . 1,00 zł

w tekście na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0,80 zł

w tekście na dalszych stronach . . . . . 0,50 zł

Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.

Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 procent drożej.

Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki. Komunikaty 50 gr. za wiersz.

Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W. M. Gdańsk cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą być regulowane w gdańskich.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:

Z doręczaniem przy pomocy poczty wyd. K. z do- . . . . . 3,10 miesięcznie

z dodatkami książkowymi 3,10

Z odbiorem w administracji z dodatkiem książkowymi 2,90

Bez dodat. książkowych z doręczaniem przez pocztę 2,20

Z odbiorem w administracji 2,00

„Gazeta Gdańska“ w Gdańsku: Z odbiorem w administracji lub odnośnikiem do domu . . . . . G. 2,00

Z doręczaniem przez pocztę . . . . . G. 2,50

Z dodatkami książkowymi G. 2,90 wzgl. G. 3,20

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, Administracja nie odpowiada za dostarczenie pisma.

UWAGI:

Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów; powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacono przewidziana w cenniku 20 procent nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowym śledzeniu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Świat Pani Domu

PRZYPOMNIENIE NA CZASIE

Ukwiecajmy balkony i okna!

O wpływie kwiatów, najpiękniejszych darów natury, na psychikę ludzi nie trzeba pisać, bo jest to prawda zbyt znana i uznana. Nie ma sensu również pisać o znaczeniu i roli kwiatów w mieszkaniach; warto jednak zastanowić się nad aktualną obecnie sprawą ukwiecenia balkonów i okien domów.

Kwiaty w mieszkaniu — to piękno na własny użytek, natomiast kwiaty na balkonach i w ogródkach przy nowych domach. — to dowód kultury i smaku artystycznego lokatorów domów, a zarazem przyjemność dla oczu przechodniów i podniesienie estetycznego wyglądu osiedli ludzkich.

O znaczeniu ozdabiania balkonów kwiatami dobitnie świadczy swego rodzaju „konkursy piękności”, urządzone nie tylko w zamożnych krajach zachodnich, ale i od pewnego czasu w Polsce.

Akcji ukwiecenia balkonów nie można przeprowadzać bezmyślnie, jeśli taki wiszący ogródek ma sprawiać estetyczne wrażenie i świadczyć o poczuciu piękna mieszkańców. Sprawa ta jest szczególnie ważna w wielkich domach czynszowych, gdzie nie raz można zliczyć nawet kilkadziesiąt balkonów. Jak może wyglądać taka kamienica pstrzaca się nieudolnymi zestawieniami barw, gdzie ogniste nasturcje gryzą się z różowymi pelargoniami? Aby uniknąć takiej niemłej dla oka „kakofonii barw”, najlepiej byłoby, gdyby mieszkańcy wielkich domów, przed ozdobieniem balkonów, porozumieili się między sobą i uzgodnili dobór roślin dekoracyjnych. Jest to zupełnie możliwe do przeprowadzenia, a nawet bardzo celowe, gdyż nie tylko zapewnia się całemu domowi estetyczny wygląd, ale i przy takim „spółdzielczym działaniu” można osiągnąć pewne korzyści materialne, dzięki zbiorowemu zakupowi kwiatów.

Przy doborze roślin do ukwiecenia bal-

konów i okien, należy zastosować się do operacji słonecznej na balkonie. Ważna jest również decyzja, jakie zastosować kwiaty: zwieszające się, czy rosnące w górę, i w jakich kolorach. Ważną sprawą jest również termin sadzenia kwiatów, z uwagi na ich okres kwitnienia. Jeśli chce się mieć na balkonie ogródek już wczesną wiosną, należy posadzić w skrzynkach niezmordowane w kwitnięciu bratki i stokrotki, czy niezapominajki, albo prymule. Z nastaniem jednak miesięcy letnich, rośliny te zbyt wyrastają i przestają być piękne. Lepiej więc jest opóźnić sadzenie kwiatów o kilkanaście dni, aż do ustalenia się temperatury i wówczas upiększyć balkony odmianami kwiatów szlachetnych: pelargoniami, petuniami, begoniemi, lobeliemi, czy nasturcjami. Wszelkie te gatunki, prócz wielokwiatowych, jak by aksamitnych begonii, i niepozornych, lecz stale kwitnących, modrych lobelii, posiadają odmiany zwieszające się i rosnące w górę. Bardzo dekoracyjną są również rośliny pnące, jak cobeja, groszki pachnące, czy nawet zwykłe, barwnie kwitnące fasole, dające dużo świeżej zieleni.

Korzystając z tak bogatego wyboru, można stworzyć doskonałe zestawienie kwiatów w skrzynkach balkonowych. Jedno z najczęściej spotykanych i najefektywniejszych zestawień tworzą pelargonie w odcieniach czerwonych, przeplatane białymi petuniami, albo ciemno-fioletowe, wielokwiatowe petunie, łączone z białymi. Zresztą, w tej dziedzinie znajdzie pole do popisu każda pani domu, obdarzona poczuciem piękna i smakiem artystycznym.

Pielęgnacja roślin na balkonie polega przede wszystkim na podlewaniu, wzniesieniu ziemi, usuwaniu chwastów i przekwitłych kwiatów. Nie wymaga więc specjalnych wysiłków, ani zdolności ogrodniczych. (U).

Wpływ tuszy na stan zdrowia

Jeden z ostatnich numerów „Science Digest”, wychodzącego w Chicago, przynosi ciekawe rozważania na temat wpływu tuszy na stan zdrowia i śmiertelność chorych.

Autor rozpoczyna swoje wywody od generalnego stwierdzenia, że otyłość skraca życie, a w każdym razie jest szkodliwa dla zdrowia. Powołuje się przy tym na najnowsze badania, które dowodzą, że u ludzi, którzy przekroczyli o 35 procent normalną dla ich wzrostu wagę, śmiertelność jest dwukrotnie większa niż u ludzi o wadze

normalnej. Wydział statystyczny jednego z amerykańskich towarzystw ubezpieczeń na życie opracował bardzo ciekawe dane, które można zamknąć w następujących stwierdzeniach:

U ludzi przekraczających o 35 procent normalną wagę, śmiertelność wzrasta o 60 procent, nadwaga od 25—34 proc. powoduje wzrost śmiertelności o 45 procent, zaś ludzie ważący od 15—24 procent ponad przeciętną, wykazują o 30 proc. wyższą śmiertelność.

Jedyna kobieta, do której mówi się: „Panie”

Na stanowisko przewodniczącego rady miejskiej Londynu wybrana została niedawno po raz pierwszy kobieta, pani Lowe. Ciekawą jest rzeczą, iż członkowie rady zwracają się obecnie do pani Lowe w formie: „panie przewodniczący”, włącznie

garniczka, wstawić do ciepłego piecyka, że by marmolada zapiekła się na wierzchu, co zapewnia jej dobrą konserwację. Marmolada z rzewienia wygląda nieapetycznie, jest jednak bardzo smaczna i szczególnie nadaje się do przekładania torcików, kruchych ciast czy naleśników.

po prostu „panie” (Sir). Wszelkie bowiem przemówienia radnych muszą być kierowane nie do osoby, ale do stanowiska przewodniczącego, czy też fotelu prezydenckiego. Wymaga tego angielski konserwatyzm.

Ułatw sobie pracę...

Przypalone resztki jedzenia odkrobuje zwykle pani domu łwką, druciakiem, czy szcztetką. Nie daj Boże, jeśli dla przyspieszenia pracy użyje do odkrobywania nożyka. Od niesamowitego zgrzytu domowni czy dostają gęsiej skórki. Praktyczna pani zna inne sposoby, pozwalające usunąć spa-

Gdy wytworna pani składa wizytę...

To, co najmodniejsze...

Wielkie eleganki nie chcą już nosić szalików z barwnych jedwabów deseniowych, mówią, że jest to towar masowy, a więc nie dla nich przeznaczony. Ponieważ zaś moda musi uznawać wszelkie kaprysy, więc pojawiły się już prześliczne szaliki z jedwabów ręcznie malowanych o motywach dość dziwacznych jak błękitne oczy, purpurowe wargi czy puszkki do pudru oraz mniej oryginalne, ale znacznie ładniejsze desenie jak np. palmy jakby piórkami rysowane na niebieskim tle.

Moda, która nie pomija żadnego szczegółu toaletowego, przyniosła w tym roku zupełnie nowy typ obuwia o niezmiernie grubych podszewkach, wygodnych i praktycznych do celów sportowych, ale mniej odpowiednich do sukien wizytowych. Wobec tego podszewki mają brzozi oklecone tym samym materiałem, z którego zrobiony jest pantofelek. Pantofle popołudniowe są dość wysokie, na bokach rozcinane i sznurowane sypową wstążką, przeciąganą niekiedy przez haczyki metalowe.

Wprost fantastyczne są formy pantofli i sandałów wieczorowych. Niekiedy są to tylko bardzo grube podszewki złożone czy srebrzone, wiązane na aksamitkę. Jak w takich podszewkach można tańczyć?

lone resztki. Należy mianowicie posypać patelnię odrobiną soli kuchennej, rozcierać ją następnie ściereczką. Po chwili bez wysiłku usunąć można resztki jedzenia.

W mieszkaniu można trzepać bez kurzu, lecz należy uprzednio pokryć materac i wyszcierać meble wilgotnym sukrem. Przy trzepaniu kurzu wsiaka w wilgotne sukno.

Ładne bluzki zawsze są modne...

Receptury z rzewienia

Lodygi rzewienia (rabarberu) osiągają maksimum wartości odżywczej w maju, i wówczas najlepiej nadają się do przygotowywania z nich konserw na zimę.

Najpowszechniej znaną i najbardziej lubianą jest kompot z rzewienia, warto więc przygotować spory zapas surowca, aby móc gotować kompoty w zimie. Przechowanie świeżego rzewienia nie wymaga ani wielkich umiejętności kulinarnych, ani poważnych kosztów. Można bowiem zakonserwować go w niezwykle prosty sposób: drobno pokrojony, oczyszczony z włókien rzewień, przepłókać w zimnej wodzie, osączyć, wkładając go do dokładnie wymytych, zwykłych butelek i zalać zimną, przegotowaną wodą. Butelkę zamknąć korkiem z waty i odstawić w chłodne, ciemne miejsce. Co pewien czas należy butelki sprawdzać i w razie potrzeby — dolewać wygotowanej wody. Gdy chcemy użyć tej konserwy na kompot, należy rzewień osączyć z wody i już zupełnie normalnie odgotować w syropie z dodatkiem wanilii, czy skórki pomarańczowej dla zapachu.

Konfitura z rzewienia nie jest zbyt efektowna, ale za to smaczna. Oczyszczone z włókien lodygi, kroi się na zgrabne kawałki, po czym parzy się je wrzątkiem i przepłókuje w zimnej wodzie. Po osaczeniu z wody, zalewa się rzewień (1 kg) gęstym syropem z 1 kg cukru, ostudzonym. Na drugi dzień odlać syrop z lodyg i zasmażyć go na nowo do gęstości. Gdy przestygnie, zalać nim znowu rzewień. Następnego dnia jeszcze raz odlać syrop, zagotować go, wrzucić weń rzewień i wolno smażyć, aż lodygi nabiorą przezroczystości.

Marmolada z rzewienia. 1 kg rzewienia oczyszczonego, pokrajając, sparzyć wrzącą wodą, przepłókać zimną i po dokładnym osaczeniu, gotować bez wody, gdyż rzewień sam wydziela dużo soku. Rozgotowany — przetrzeć przez włosiane sito i miazgę zagotować, ciągle miesząc. Gdy trochę zestygnie, na 1 kg surowca dodać około 60 dkg cukru i trochę utartej wanilii, czy skórki pomarańczowej dla zapachu. Smażyć mniej więcej 45 minut. Po wyłożeniu gorącej marmolady do słoja, albo lepiej kamiennego

J. F. WITTROP

Autoryzowana adaptacja
Eugeniusza Bałuckiego

Przygoda w Paryżu

Powieść współczesna

— Ja?... Nie, panie Svenie, nie przyznaję się do tego. Zresztą pan ma szczególny dar mówienia takich rzeczy, które sprawiają wielką przyjemność. W ogóle z panem się czuję jakoś... zupełnie inaczej. Nigdy w życiu nie miałam szczerze przyjaciela.

Latarnie kołysały się na gałęziach starych kasztanów. Cichy wiatr szemrał w liściach.

Soederlund wziął dłoń młodej kobiety i podniósł do ust.

— Nie rozumiem, jak ja, słaba, bezbronna kobieta mogłam pomóc w poważnym wydarzeniu takiemu dużemu człowiekowi — uśmiechnęła się, lecz z tych żartobliwych słów przebijała wyraźna ciekawość.

— Zaraz pani opowiem. Przypuśćmy, że ten duży człowiek, nawiasem mówiąc, już niemłody, spotyka w olbrzymim dziewiczym lesie „Czerwonego Kapturka”. Niech pani przymknie oczy na chwilę i posłucha, jak wiatr szemrze w liściach, wtedy nie trudno będzie sobie wyobrazić, jak to było. Powiedzmy, że to się działo w tych lasach, gdzie pani spędziła dzieciństwo i po których pani biegła z dwoma złocistymi warkoczami. Bo pani

wtedy nosiła warkocze, prawda?... Więc duży człowiek spotkał „Czerwonego Kapturka” w momencie straszliwego znużenia. Może duży człowiek ciął drzewo cały dzień, może zbłądził po prostu i chodził od wielu godzin, nie znajdując wyjścia; w każdym razie nie mógł trzymać się na nogach ze zmęczenia. Słońce kłoniło się ku zachodowi, oblewając wierzchołki drzew złotem i purpurą, w zaroślach już się czaiła noc, czekając na chwilę, gdy zgasną ostatnie promienie, by wypełznąć i zawładnąć całym lasem. I właśnie o tej godzinie duży człowiek spotkał małą dziewczynkę, która też zbłądziła. Duży człowiek zapomniał o zmęczeniu, wziął na ręce Czerwonego Kapturka i poszedł szukać leśniczówki albo szlasy węglarzy. Musiał przewyczerzyć znużenie, musiał się zdobyć na wysiłek, który przed tym spotkaniem uważał za niemożliwy. I udało się, oczywiście! Zaniósł dziewczynkę w bezpieczne miejsce. Gdyby jej nie spotkał, połóżłby się zupełnie wyczerpany pod jakimś drzewem, w nocy opadłby go stada wilków lub upiórów i już nie wypuściłby go żywem. Więc nie on uratował dziewczynkę, lecz dziewczynka jego uratowała... Rzeczywistość o tyle się różni od bajki, że nie doprowadziłam pani do bezpiecznego miejsca. Ale i to zrobię...

Ogarnął go nagle głęboki smutek. Myślał, że zrzekłby się wszelkich nadziei na osobiste szczęście, gdyby tylko mógł oszczędzić Anieli bolesnego rozczarowania.

XXI.

KAJDANY.

Soederlund i Brygida zatrzymali się u pani Reingraff.

Była to sucha, żywa staruszka, wdowa po wziętym adwokacie. Po śmierci męża przeniosła

się na stałe do Charlottenburga. Miała tam swoją willę, z której okien rozciągał się szeroki widok na jezioro Lietzen, otoczone parkami.

Pokoje były duże, widne, z kominkami. Ciężkie, sztywne meble w staroniemieckim stylu były ustawione z artystycznym smakiem, a kwiaty, fantazyjnie rozwieszane obrazy i trochę umiejętnie rzuconych drobiazgów, stwarzały atmosferę przytulności.

Dla Anieli Soederlund wynajął pokój w hotelu W willi znalazłoby się dla niej miejsce, lecz Soederlund uważał, że to byłoby niewłaściwe — przynajmniej do ostatecznego załatwienia sprawy z Morzeńskim.

Po przyjeździe Soederlund odszukał Kolsa. Zawezwwał go natychmiast do siebie, przedstawił pani Reingraff i Anieli.

Kols mieszkał w wytwornym pensjonacie z Rowelową i jej towarzyszem. Czuł się bardzo źle: pani I. darzyła go niezmiernie wzrastającą sympatią. Morzeński był zazdrosny o przyjaciółkę, odnosił się do „przewodnika” z wrogą niechęcią i nie kępując się, okazywał ją przy każdej sposobności.

Kols był niezmiernie zadowolony, jeśli mógł się wyrwać z pensjonatu bodaj na parę godzin.

— Czy długo jeszcze będę musiał grać tę komedię, panie Soederlund? — były jego pierwsze słowa po spotkaniu się ze Szwedem. — Ubiję się z radości, gdy to się skończy wreszcie! Wyrzynam, panie Soederlund, ale...

Urwał i westchnął tak wymownie, że Brygida parsknęła dzwicznym śmiechem. Umilkła jednak, gdy wuj na nią spojrział. Zachowała się na ogół bardzo dziwnie: zarumieniała się, gdy wszedł Kols, lecz ledwo mu raczyła podać dłoń na powitanie, a potem go traktowała z zimną uprzejmością, jak gdyby się o coś gniewała.

(Ciąg dalszy nastąpi.)